

Bu sabahki haberler

Almanlar Mojavsk'ı aldılar

Bu şehir Moskovaya 70 km. mesafede

Vişi "Moskova harbi son safhada,, diyor

Völ. 15 (A.A.) — H. O.: Alman Rus harbi vaziyeti hakkında Havas Ofi bu sabah şu haberleri neşretmiştir: Harb hakkında alınan en son haberlere göre, Moskova büyük harbi son safhalara girmiş bulunmaktadır. Her ne kadar Rus mukavemeti secdise de bu mukavemet Alman ileri harekelerini durduramamaktadır. Almanlar Moskova civarında bulunan Mojavsk şehri işgal etmişlerdir. Orel civarında çok etkin muharebeler vukua gelmektedir. Almanlar Moskovanın şimali garb. sinde bulunan Kalinin şehri mntakasında yeni terakkiler elde etmişlerdir. Moskova üzerine Alman faaliyetleri gittikçe kat'î bir mahiyet almaktadır. Cenubda fazla bir tebeddül olmamıştır.

Bu sabahki Sovyet tebliği

"Mariopol şehrini terkettik,,

Moskova, 15 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği: Dün cephe boyunca şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Muharebeler bilhassa Viasma, Br. anak ve Kalinin mntakalarında çok şiddetli olmuştur. Şiddetli muharebeler neticesinde ki taatımız Mariopolu terk etmişlerdir. Pazar günü vukubulan hava muharebelerinde 27 Alman tayyaresi düşürülmüş, yerde bulunan 82 tayyaresi tahrib edilmiştir. Bu suretle Alman hava ziyatı 87 yi bulmuştur. Rusların kayı. b. 23 tayyaredir.

Londra bu sabah harbi vaziyetini nasıl görüyor?

Londra, 15 (A.A.) — Moskovadan alınan son haberlere göre Moskova harbi şehrin garbında büyük bir şiddetle devam etmektedir. Rus tebliğinde ilk defa adı geçen Kalinin şehri Moskovanın 180 kilo. metre şimali garbindedir. Almanlar Rus mevzilerini yarmak için ziyata bakmadan harbetmekte diler.

(Devamı 5 inci sayfada)

Losovski diyor ki: "Almanlar hiç bir zaman Moskovayı işgal edemeyecek,,

Londra, 15 (A.A.) — Moskovada Sovyet resmi sözcüsü Losovsky dün gece vermiş olduğu bir beyanatta va. ziyetin düzeleceği kanaatini izhar etmiştir. Losovsky Almanların Moskovayı hiç bir zaman işgal edemeyeceklerini, her geçen günün onların kudretlerini azaltmakta olduğunu, daha fazla za. ziyat verdiklerini, halbuki her geçen günün Rus mukavemetini arttırdığını beyan etmiştir.

Trakyada kar

Havrabolu 14 (Hususi) — Hay. rabolu bu gece yağın kar yer. leri tamamiyle örtmüştür. Sabah. leyn saat sekizden itibaren kar fırtına ile beraber devam etmiş. tir. Edirne 14 (Hususi) — Bugün Lüleburgazda kar yağmıştır. Soğuk pek fazladır.

Klyefin yüksek bir noktada nöbet bekleyen Alman askerleri

Alman hususi tebliği

Viazmada düşman kat'î olarak imha edildi

"Alınan esir miktarı 500 bini aşmıştır,,

"Doğuda alınan esirlerin top yekûn miktarı 3 milyonu geçti,,

Berlin 14 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Doğuda harekât derpiş edilen gi. dişini takib etmektedir. Briansk kesiminde çevrilmiş bul. nan düşman kuvvetleri müteaddid kısımlara ayrılmıştır. Bu kısımların imhası müşkül bir ormanlık arazide devam etmektedir.

Briansk ile Viazma muharebe. rinde alınan esirlerin miktarı dün 350 bini aşmıştır.

Esir miktarı durmadan artmakta. dir. (Devamı 5 inci sayfada)

MOSKOVA ÖNÜNDE

Düneye nazaren bugün vaziyet daha tehlikeli

Londra, Moskovanın zaptı için yapılan muharebe bir buhrana doğru gitmekte dir, diyor

Rus radyoları dün Moskovanın tehlikede bulunduğunu Rus hal. kına haber vermişlerdir. Bir ha. bere göre Moskovanın 90 kilo. metre batısında bulunan Maşaysk şehrini Almanlar işgal etmişler. dir. (Devamı 5 inci sayfada)

B. Çörçil Rusya hakkında beyanatta bulunmaktan imtina etti

Londra, 14 (A.A.) — Telemondial; M. Çörçil, işçi mebl'usu Shinwell'in, Rusyada vaziyetin aldığı şekle da. ir olan bir sualine cevap vererek, va. r. (Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Kışın, şark cephesinde harekâta mâni olamadığı şimdiden tahakkuk etti

Yazan: Emekli general K. D.

Devamlı yağmurlarla şiddetli soğuklar ve büyük kar fırtınaları askerî harekâtın en büyük engelleri sayılırlar. Bu sebeble idi, ki kış mevsiminin şark cephesindeki harekâta nasıl bir tesir icra edeceği umumi bir me. rakla beklenmekte, bu husustaki bü. yet Rusyanın bir çok yerindeki sık ormanlıklarla geniş steplere epeyce kar yağdı ve bütün bunların askerî harekâtı durduramadığı da görüldü. Gerçi, bu henüz kışın ilk bir safha. sıdır... Daha büyük soğuklarla daha fazla miktarda karlar ve buzlar hiç şüphesiz, araya karışacak iyi hava. larla da münavebe yapmak suretiyle bu ilk safhayı takib edecektir. Fa. kat, bu müteakib safhaların da her şeyi iyi tanzim ve tertib edilmiş olan

orduların harekâtını durduramayaca. ğı görülecektir. Bu hususta serdedebileceğimiz ilk misal, Röyter muhbirinin Moskova. dan çektiği 13 Birinciteşirin tarihli bir telgrafın son kısmında Orel'in ş. malindeki sahanın karlarla örtülü olmasına rağmen Almanların bir yan taarruzla «Orel» in şimalindeki di. ğer bir şehre girmeğe muvaffak ol. duklarına dair olan ifadeleridir. İ. kinci misal ise, Orel şehriyle aynı ik. lünde olan Biryansk ve Viyasma mnt. takalarında mahsur Sovyet kuvvet. lerinin, geceleri hiç topçu ateşi icra etmeden sessizce Alman hatlarına baskın yapmak, büyük nakliye tay. yareleri istimal etmek vesaire gibi

Adanada iki kör bir adamı öldürdüler

Adana (Hususi) — Evvelki gün bu. rada çok garib bir cinayet işlenmiştir. İki kör bir adamı öldürmüşlerdir.

Cinayetin tafsilâtı şudur: Niğdeli Hüsnü adında birisi, evvel. ki gün, ana ve babasının «Ruhuna değin» diye Ulucami civarında seb. cülk eden âma hafızlardan Ahmed Sucukalla bir testi suyun seb. l. mesini 3 kuruş 30 paraya pazar. lık etmiştir. Ahmed Sucukal suyu seb. l. etmeğe başladığı zaman, (Devamı 5 inci sayfada)

İmtihanın neticesi

Ses ve saz san'atkârlarından ikisi döndü, otuz beşi ikmale kaldı

Ses ve saz san'atkârlarının imtihan neticeleri henüz kat'î olarak ilân edil. memekle beraber bu imtihanlarda 2 kişim döndüğü, 35 kişim kurslarda de. vam ederek usul ve notadan yeniden imtihana tâbi tutulacağı ve 82 kişim de tam muvaffak olduğu anlaşılmıştır. (Devamı 5 inci sayfada)

İmtihanın neticesi

Ses ve saz san'atkârlarından ikisi döndü, otuz beşi ikmale kaldı

Ses ve saz san'atkârlarının imtihan neticeleri henüz kat'î olarak ilân edil. memekle beraber bu imtihanlarda 2 kişim döndüğü, 35 kişim kurslarda de. vam ederek usul ve notadan yeniden imtihana tâbi tutulacağı ve 82 kişim de tam muvaffak olduğu anlaşılmıştır. (Devamı 5 inci sayfada)

Ses ve saz san'atkârlarından ikisi döndü, otuz beşi ikmale kaldı

Ses ve saz san'atkârlarının imtihan neticeleri henüz kat'î olarak ilân edil. memekle beraber bu imtihanlarda 2 kişim döndüğü, 35 kişim kurslarda de. vam ederek usul ve notadan yeniden imtihana tâbi tutulacağı ve 82 kişim de tam muvaffak olduğu anlaşılmıştır. (Devamı 5 inci sayfada)

Ses ve saz san'atkârlarından ikisi döndü, otuz beşi ikmale kaldı

Ses ve saz san'atkârlarının imtihan neticeleri henüz kat'î olarak ilân edil. memekle beraber bu imtihanlarda 2 kişim döndüğü, 35 kişim kurslarda de. vam ederek usul ve notadan yeniden imtihana tâbi tutulacağı ve 82 kişim de tam muvaffak olduğu anlaşılmıştır. (Devamı 5 inci sayfada)

TÜRK - ALMAN DOSTLUĞU

Fon Papan İzmirde mühim bir nutuk söyledi

Fon Papan

Kiyasetli bir siyasetin nimeti

«Atatürkün muhteşem eserini elinde tutan ünlü asker ve ender görülür kabiliyetli devlet adamı memleketi - nizi eminim ki her türlü uçurumların üstünden aşva - rak saadeti ve refahlı bir istikbale götürecektir.»

İzmir 14 (A.A.) — Birkaç gün - denberi şehrimizde misafir bulun. makta olan Almanyanın Ankara büyük elçisi Fon Papan dün ak - şam İzmirpalas salonlarında ma - halli hükümet erkânı ile Alman kolonisi şerefine bir ziyafet vermiş. tir. Ziyafette Valimizle Belediye Re. isi, Cümhuriyet Halk Partisi mü - fettisi, resmî daire müdürleriyle

banka müdürleri ve Alman konsu. losluğu erkânı ve koloni mümes - silleri refikaları ile birlikte hazır bu. lunmuşlardır.

Fon Papanın nutku Ziyafetin sonlarına doğru Aman büyük elçisi Fon Papan bir nutuk irad ederek demiştir ki:

Türkiyeye geleldendenberi İzmirli z. yaret etmek ve bu suretle gerek (Devamı 5 inci sayfada)

Tiyatro âlemimizdeki hâdise

Muhsine ve Celâleddin Ezineye açık mektub

İkiniz de haksızsınız, barışın!

CELÂLETTİN, şahsa olan hirsını eserden çıkarma! Muhsine en kuvvetli ye - rinden urayım, dersin aldanırsın! MUHSİN, kızdığın za - man bambaşka bir adam oluyorsun. San'atkâr Muhsin ortadan siliniyor, ağzına geleni söyleyen pervasız bir mütehevvir kesili - yorsun. Bunda da sen haksızsın!

Yazan: Halid Fahri Ozansoy (Yazısı 3 üncü sayfada)

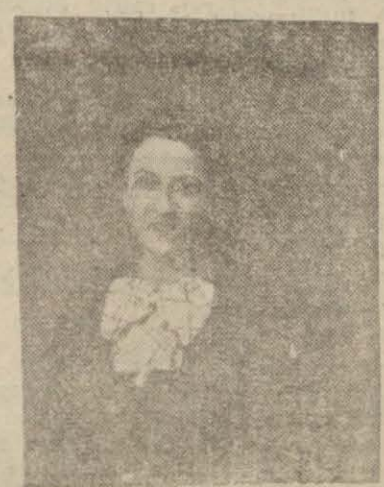
Halid Fahri Ozansoy

Kadın romancılarımızla mülâkatlar

Nezihe Muhittin, yeni eserlerini neşretmeden öleceğinden korkuyor

Yazan : İbrahim Hoyi

Donanma Cemiye ti İstanbul kadın. lar şubesi kurucusu, Kadınlar Birliği sabik reisesi, hikâ. yeci, romancı, piyes muharriri, konfe. ransçı, bir kelime ile münevver bir halk kadını olan Ne zih Muhittin sanki karşısında yüzlerce kişi varmış, ve ken. disi de bir kürsü - den onlara hitab ediyormuş gibi yük sek sesle dur, durak bilmeden anlatıyor. — Durunuz baka yım. Hesablayayım. Evet eli yaşama varıyorum, efendim. Çağış bir hayat içinde yaşadım. Co. çukluğum Boğazda, Anadolu'slarında da birçok hizmetlere yemek pişirme. (Devamı 6 inci sayfada)

Nezihe Muhittin

lara açılmayı, çi - çek topılamayı, hele sporu çok se - verdim. Tek beş ma sandala atlar. Kandilliye gider - dim. Benim zama - nımı düşününüz beyefendi. Taas - subun bu kö. sal - dığı bir saat. Böy. le iken ata biner, yağmur, kar altın - da dolardım. Tl. yatro, saz, eğlen - celer beni hiç sar. mazdı. Bununla beraber ev işle - rini asla ihmal et. mezdim. Pek me - raklı idim bunlara. Daha on bir ya - şında bacak kadar bir kızken dört tür. 10 yemek pişirdim. Nitekim sonraları da birçok hizmetlere yemek pişirme. (Devamı 6 inci sayfada)

Hergün

İngilterenin Rusyaya Neden yardım etmediği sualleri Karşısında

Ekrem Uşaklıgil

İngilterenin Rusyaya neden yardım etmediği meselesi henüz kuvvetini kaybetmedi, bilakis Rus cephesinin sarsıntısı nisbetinde şiddetini artırarak bahis mevzuu olup duruyor, hem de bir daha ele geçmeyecek büyük bir fırsat kaçırılmış olmak düşüncesinin verdiği tessür, telehhüf ile hemahenk olarak.

Bununla beraber bu mesele münaşeretle İngiliz kabinesinin sarsıldığı ve yakında Avam Kamarasında şiddetli bir münakaşa açılacağı hakkında gelmiş olan haberler henüz teyeyüd etmedi.

İngiltere normal zamanlarda serbest münakaşa memleketidir, günün birinde Avam Kamarası bu bahsi açabilir. Harb vaziyetinin müsaadesi nisbetinde konuşabilir, fakat münakaşa sonunda varacağı kanaat bugünden edinmiş olacağı fikrin aynı olacaktır, zira İngiltere Rusyaya tili yardımında bulunmuşsa, bir ölçü dahilinde olmak şartıyla istemediği için değil, muktedir olmadır. İçin bulunmamıştır, bu bakımdan İngilizlerin ne kendi kendilerini, ne de başkalarını müahaze etmeleri için muhtak bir sebep bulabilmeleri mümkün değildir.

Mister Çörcülün riyaset etmekte olduğu kabinein mevkünde sarsılması ihtimaline gelince, Rusyaya yardım bahsinde yapılacak bir hata olmadığına göre biz böyle bir ihtimali de asla varid görmüyoruz.

Şüphe yok ki, her insan gibi Mister Çörcül de fanidir, bir iki ay evvel Tayms gazetesinin bile, muhterem başvekilin kendi kıymetini yakını kıymette bir halef, bir muavin yetiştirilmesi iluzumun müdafaa ederken söylediği o, duğu üzere, günün birinde değişebilir, fakat bu değişim, Anglo-Sakson ülemi muharebeve devam etmeye mümkün ve faydalı görmeye devam ettiği müddetçe vaki olmayacaktır. Böyle bir tebeddülün sırası ancak Anglo-Sakson üleminin bir uzlaşma sulhuna yaklaşıtı zaman gelebilir.

Demek oluyor ki, İngilterenin Rusyaya neden yardım etmediği meselesi gazete sünnelerinde, kim bilir belki de Avam Kamarasının bir iki celsesinde biraz daha münakaşa edildikten sonra kendiliğinden kapanıp gitmeye mahkûm bir meseledir, esasen muharebe vaziyeti bugünkü seyriyi takibi etmiş ve meseleyi ikinci safha bırakacak daha canlı meseleler çıkacaktır. Ancak muhterem Mister Çörcülün son nutku ile gayet sarıh şekilde anlaşıldığı üzere, İngilterenin orta çapta bir orduyu iki sene fansız bir gayrette vücud getirmiş olduğunu haklı olarak muhaşebenin çıkmasını hiç düşünmeye tahakkuk etmiş olan Polonya garantisi vermekle neden istical göstermiş olduğu suall istikbalin tarihlerini e hemmiyetle işgal etse gerekir. Bu suale verilecek muhterem cevabı bulmanın güç olduğunu sanıyoruz. Ağlebi ihtimal düne dolma malûmatsızlık noktası üzerinde ısrar edilecektir. Lehistanın hakikat bahasında temsil ettiği kuvve, te dair malûmatsızlık, Almanyanın gizli kuvvetine dair malûmatsızlık.

Unutmayalım ki, kara işleri ile fazla meşgul olmayan İngilizler şöyle dursun, Polonya ordusunu tensik ve teşkil etmiş olan Fransızların bile bu ordu hakkında esaslı malûmata malik olmadıkları. Alman ordusunu ise hiç bilmedikleri bugün kağıtyle tahakkuk etmiş bir hakikattir. O derece bilmiyorlardı ki, muharebenin başına ta, kaddim eden ilk harb meclisinde bizzat Fransız ordusu başkumandanı genel kurmayın gizli dosyalarına istinad ederek Polonya ordusuna Eylülden Mart sonuna kadar 7 ay muzaferane mukavemet edeceğini kağıtyle iddia etmiş, kendi fikrine göre Polonyalıların bu dayanma müddetini birkaç ay daha fazla uzatabilecekleri söylemiş, ki, Demek ki, en kötü ihtimalde göre Fransızların, İngilizlerin hazırlanmak için en aşağı altı aylık müddetleri vardı.

Fransız erkânı harbiyesi Polonya ordusunun kuvveti üzerinde böyle aldandı gibi, İngiliz genel kurmayı da ağlebi ihtimal bu sahada Fransız yanlısının kurbanı olmuş ve Polonyaya garantisi verilmesinde bu yanlısının büyük rolü olmuştur. İşte İngilterenin Rusyaya neden yardım etmediği suallinden doğan bir tarih meselesi daha.

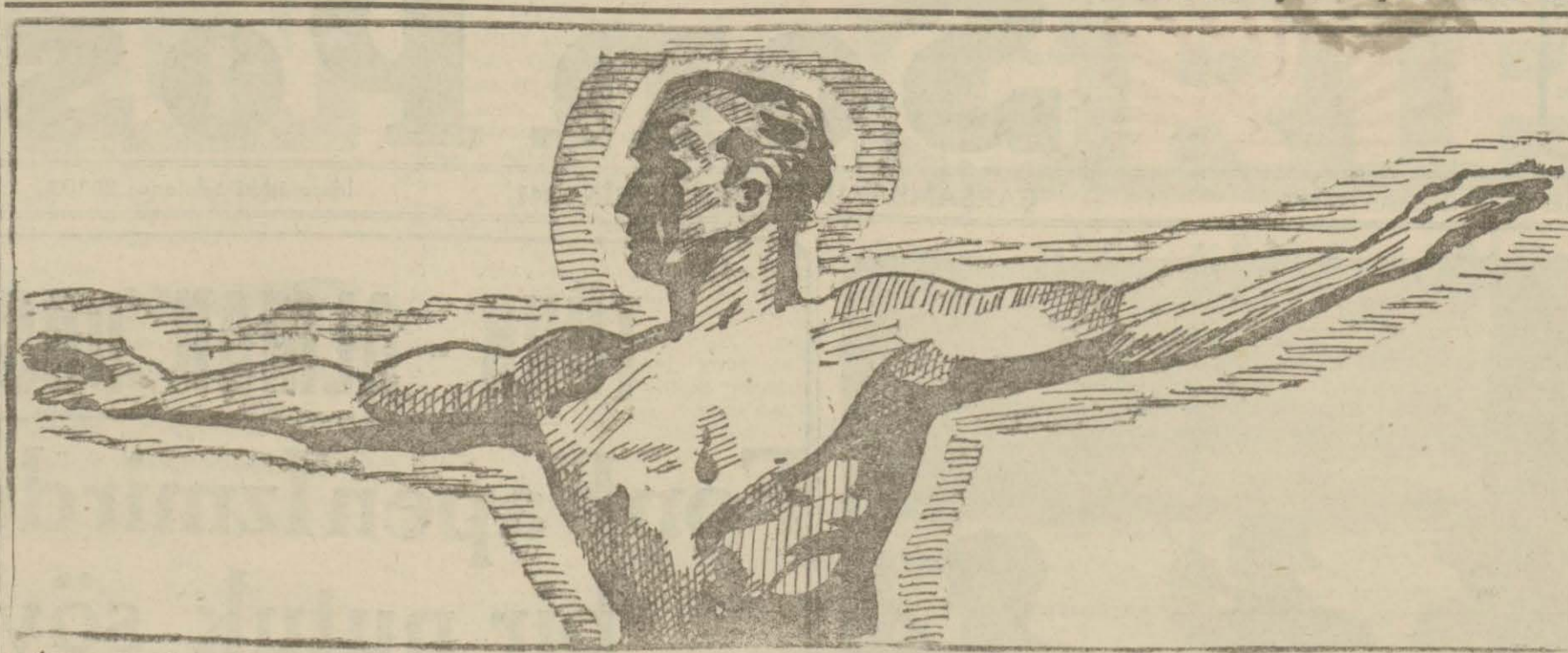
Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM 1inci Teşrin

Rumi sene	15	Arabi sene
1857	Çarşamba	1880
1inci Teşrin	Resmî sene	Hicri
2	1941	168

GÜNEŞ		RAMAZAN		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	11	4	88	11	02
12	30	23			
Öğle		İkindi		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	12 00	16 05	17 50	19 02	
E.	6 30	9 45	11	1 34	

Resimli Makale:

İnsanın hayatı ecbih kesesine benzer, sık sık gözden geçirilmese bitmek üzere olduğumu haber vermeden bitiverir.

Vücuduna ve sıhhatine itina etmeyen insanın bütün işlerinde de iftinasız olduğuna emin olabiliriz.

Şehir Haberleri

Dün Beyoğlunda umumî bir ihtikâr taraması yapıldı

Son günlerde bilhassa makarna ihtikârına fazla tesadüf ediliyor

Fiat Mürakabe Bürosunun yeni açılan Beyoğlu şubesi kontrolörleri, polis ve zabıta belediyeinin yardımıyla dün Beyoğlu kazası dahilinde umumî bir ihtikâr taraması yapmışlardır. Bu kontrolün mevzuu kumaş ve etdir. Dört vak'a tesbit edilmiş ve suçlular hakkında zabıt tutulmuştur.

Üsküdar şubesi de Çengelköyünde bazı kontroler yapmış ve 5 ihtikâr vak'ası tesbit etmiştir. Bunlar makarna, et ve kumaş üzerinedir.

Diğer taraftan ihtikâr vak'aları arasında son günlerde makarna ihtikârı teşebbüslerinin arttığı görülmektedir. Şimdiye kadar 15 makarna ihtikârı tesbit edilmiştir ki diğer maddelelere nisbetle büyük bir yekün tutmaktadır. Makarna perakendecileri ellerindeki vesikalara malları toptanlardan pahalıya aldıklarını iddia etmektedirler. Fabrika sahipleri ise imkânların yüksek fiyatla alındığına şikâyet ederler. Halbuki bu larını söylemektedirler. Halbuki bu larını vazyetlerde yapılacak iş satışlarını durdurarak Fiat Mürakabe Bürosuna basırmaktadırlar. Böyle bir vaziyet olmadıkça göre azami fiyatların her ne pahasına olursa olsun tatbik edilmesi tabii görülmektedir.

Ihtikârla mücadele için afişler hazırlanıyor

Fiat Mürakabe Komisyonu, şehirdeki ihtikâr vak'alarını önlemek için bir taraftan beşifil kontrollara devam ederken, bir taraftan da halkın müteyakkız bulunması için bazı tedbirler almaktadır. Bu arada şehrin geneli meydanlarına asmak üzere büyük afişler hazırlanmaya başlanmıştır. Bu afişler 60X100 eb'inde dört renklilikte olacaktır. Afişler 4 renklilikte olacak ve her birinde muhtelif nevi ticari malların ve bilhassa narkonun maddelerinin fiyatları halka bildirilecektir.

Benzin muhtekiri mahkûm oldu

Benzin ve makine yağı ihtikârından mazmun Teşrinde «Modern garaj» sahibi Sehanın duruşması aslıye 2nci ceza mahkemesinde dün neticelenmiştir.

Mahkeme, Sehanı 7 gün müddetle hapsine, 50 lira ağır para cezası vermesine ve 15 gün müddetle dükkânının kapatılmasına karar vermiştir.

Ua yolsuzluğu tahkikatına devam ediliyor

Belediye bürokrasi, simitçi ve çörekçi hare yapılan un tevziatında yolsuzluk olduğu hakkındaki iddialar etrafında tahkikata devam etmektedir. Dün bürokrasi ve simitçiler Belediye İktisad Müdürlüğüne davet olunarak şikâyetleri dinlenmiştir. Un tevziatı yapan esnaf cemiyetlerinden 7 kişinin de malûmatına müracaat edilmiştir, belediye İktisad Müdürlüğü tevziata aid hesapları da tetkik etmektedir. Tevziatta yolsuzluk yapıp yapılmadığı bir kaç güne kadar anlaşılacaktır.

İstanbulun etsiz kalması mevzuubahis değil!

Toptancı kasabaların fiatlar hakkındaki itirazları tetkik ediliyor, fakat fiatları yükseltecek hiçbir sebep yok

Toptancı kasabaların et fiyatları hakkındaki itirazları ve bugünkü narkon bir miktar yükseltilmesi hakkındaki iddiaları tetkik edilmektedir. Bunun için de gerek İstanbul kasabılık hayvan gönderen muntakalardaki gerekse, İstanbul civâr vilâyetlerdeki et fiyatları yeniden sorulmuştur. Bu muntakalardan katlı bir cevap gelinceye kadar bugünkü fiatların normal bir şekilde devam etmesi tabii görülmektedir. Zira celeblerin, fiatların yükseleceği hakkındaki son iddiaları narkon vasatlarının azlığı ve phalıği üzerinde toplanmaktadır. Halbuki hükümetin aldığı son tedbirler ve Münaşir Vekili Cevdet Kerim İnceca, yının vilâyete bu hususta bildirmiş olduğu son karar bu gibi iddiaların artık yersiz olduğunu meydana koymaktadır. Hopadan İstanbul şilebe ve Erzurumdan Haydarpaşaya kadar trenle kasabılık hayvan nakliyatı bir kaç güne kadar başlayacaktır. Diğer taraftan, toptancı et tüccarlarının, bugünkü fiatlar devam ederse ileride şehrin et sıkıntısı çökeceği hakkındaki iddiaları da lüzum

suz görünmektedir. Celebelerin böyle bir vaziyet ihdas etmelerine imkân görülmemektedir. Zira sonbahar mevsimi İstanbul canlı hayvan nakli mevsimidir. Koyun yetiştirilen muntakalarda kış mevsimi erken başladığından büyük sürüleri beslemek gitte güçleşmektedir. Bu gibi muntakalarda binlerce koyunu beslemek ve barındırmak için ot vesaire bulmakta güçlük çekilmektedir. Ot fiatları da yükselmiştir. Kar yağdıktan sonra merâzardan da istifade imkânı kalmamaktadır. Bu vaziyet karşısında sürü sahiplerinin, ellerindeki hayvanları, kesilmek üzere İstanbul gibi istihlak muntakalarına göndermeleri zaruri görülmektedir. Bundan dolayı şehrin et sıkıntısı çekmesi ihtimal mevzuubahis olmayacaktır.

Fiat Mürakabe Bürosu da suşur, dana, keçi, mândâ etlerine narkon koy, mık g'n tetkikler yaptırmağa devam etmektedir. Bu nevi etlerin serbest bırakılmasından doğan mahzurları ancak bu suretle önlemek mümkün olacaktır.

İstimlak kanununun müşkülâtı nasıl kaldırılacak?

Belediye reis muavini Rifat Yenal, Dahiliye Vekâletinin daveti üzerine belediye hukuk işleri müdürü muavini Salâhattinle birlikte Ankaraya gitmiştir. Belediye reis muavini Ankara'da bilhassa istimlak kanununun belediye ve halk bakımından tatbikatta arzettiği müşkülâtı kelchirmek üzere kanunda yapılacak taddilat hakkında olâkadarlarla temaslarda bulunacaktır. Rifat Yenal, Üsküdar tramvaylarındaki Ewraf hisselerinin belediye devri hakkındaki anlaşma hakkında Ewraf Umum Müdürlüğü ile görüşecektir.

Belediye reis muavini bundan başka yapı ve polir kanununda yapılacak lüzumlu görülen bazı taddilat hakkında olâkadarlarla temaslarda yapacak, bir kaç gün sonra şehrimize dönecektir.

Maarif Vekili dün Üniversitede tetkikat yaptı

Şehrimizde bulunmakta olan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün öğleden evvel Üniversiteye giderek tetkiklerde bulunmuştur.

Vekil, Üniversitenin muhtelif fakülte ve şubelerine aid işler hakkında da Rektör Cemil Bilselden izah almış, yeni ders yük ihtiyaçlarını tesbit etmiştir.

Maarif Vekili devam etmekte olan Üniversite imtihanlarıyla da meşgul olmuş, neticeler hakkında profesörlere görüşmüştür.

Hasan Âli Yücel öğleden sonra da diğer maarif müesseselerinde tetkikler yapmıştır.

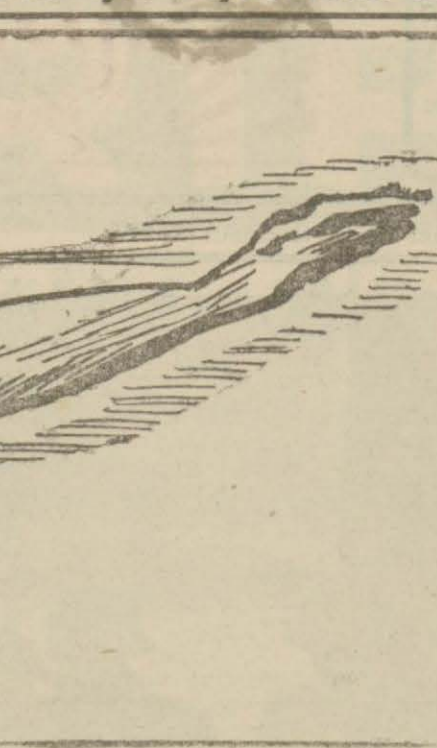
Vekil, şehrimizdeki tetkiklerine bugün de devam edecek, bir iki güne kadar Ankara'ya dönecektir.

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Herkes diyor ki hakikat bunun tamamen aksinedir. Bu adam Türkiyeye modern bir tiyatro kazandırmıştır. Bu adam büyük bir aktördür. Bu adam büyük bir tiyatro rejisörü, dür ve memleketimizde tiyatrodan anlıyan yalnız o değildir. Anlıyan, ların muhakkak en öntüdedir. Her insanın saygı ve kuvvetli tarafları olabilir. Her insan hisse ve sinirlerine kapılabilir. Fakat muhakkak ki Muhsin Ertuğrulun bunlardan evvel gelen vasfı, bu derece haklı hücumlara uğramakta bir daha sabit olan talihstüldür.

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Her işin başı şhattır

OKUYUCU MEKTUPLARI

Yıkılmıya mahkûm bir sinema

İsm ve adresi bizde mahfuz bir okuyucumuz bildiriyor:

Alsarayda, Sofular caddesinde bir sinema vardır. Çerden çöpten yapılan bu sinemadan bir müddet evvel, düşen taşlar film seyretmek için olan halkı bir hayli heyecana düşürmüştü. Cumartesi akşamı da film bitikten sonra binanın bir kısmı çökmüştür. Şimdi, gene aynı molozlarla burasının tamiri ediliyor. Görmüyoruz. Mehtin bütün çocukları bu sinemaya doluyorlar. Allah muhafaza etsin ileride bir facia husule gelebilir. Olâkadarların bu hususta nazarı dikkatini celbteniz faydalı olacaktır.

Fasulyenin ihrac fiyatları tesbit edildi

Ticaret Vekâleti, ihrac edilecek fasulyeye fiyat tayin etmiştir. Bu karar tatbik mevkiine geçtikten sonra fasulyelerimiz asgari 30 kuruştan ihraç edilecektir. Bu 30 kuruşun 5 kuruşu fon hesabı olarak ayrılacaktır. 30 kuruştan fazlaya satılacak fasulyelerin yüzde 75 i fona ve yüzde 25 i de tüccarlara bırakılacaktır. Bütün fasulye nevlileri bu karara dahildir. Yalnız barbunya fasulyesi, tayin edilen miktardan 3 kuruş noksanına satılacaktır.

Adalardan getirilen faytonların ücret tarifeleri

Benzin sarfiyatının tahdidi, takas ücretlerinin artması ve tramvaylardaki idzihim dolayısıyla son günlerde Adalar ve Boğazdaki faytonlar şehrin vesaiti nakliye ihtiyacını karşılamak üzere İstanbul'a getirilmişlerdir.

Ancak fayton sahiplerinin müşterilerden geliş güzel para aldıkları görülmüş, bunun üzerine bir ücret tarifesi hazırlanması kâriâştırılmıştır.

Belediye seyrüsefer komisyonu faytonlara aid ücret tarifelerini hazırlaması ve daimi encümine vermiştir. Araba ücretleri her minakaya göre ayrı ayrı tesbit olunmuştur.

İnhisarlar Vekili Cibali fabrikasını gezdi

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün sabah inhisarlar idaresinin Cibalideki tütün fabrikasına giderek tetkiklerine devam etmiştir.

Vapurların kıy tarifeleri

Denizyolları idaresi bugünden itibaren Adalar, Anadolu kıyısı ve Aylova bahçinde kıy tarifelerini tatbika başlanmıştır.

Şirketihayriye idaresi de kıy tarifelerini hazırlamıştır. Yeni tarifelerin tatbikine bu ayın 20 sinden itibaren başlanacaktır.

Acaba bir kaza mı?

Dün Boğazda Yeniköy açıklarında Şirketihayriye vapurlarından bir boş bir sandal görerek keyfiyeten alâkadarları haberdar etmiştir. Sandal sahibinin bir kazaya kurban gittiği zannedilmekte ve tahkikata ehemmiyetle devam olunmaktadır.

SPOR

Mekteblararası spor faaliyetleri başlıyor

Mekteblararası spor faaliyetleri 8 Eylülünde Fenerbahçe stadında yapılacak büyük merasimle başlayacaktır.

Kız ve erkek mekteplerden kırk kişilik kişilik takımların iştirakile bir geçid resmi yapılacak, İstiklal marşını müteakib söyleyecek bir nutuktan sonra kız ve erkek mekteplerinin ayrı ayrı yapacakları 4X100 bayrak yarışından sonra da bir futbol maçı yapılacaktır.

Futbol maçı beyaz küme birincisi Haydarpağa ile kırmızı küme birincisi Pertevniyal arasında oynanacaktır. Maçtan sonra mükâfat tevzi edilecektir.

Kız ve erkek mektepleri voleybol maçları, açılış merasımını takip eden hafta arasında Beyoğlu ve Eminönü Halkevinde başlayacaktır.

İstisare heyeti toplantısı

Perşembe günü Ankara'da toplanacak istisare heyeti içtimainda bulunmak üzere Bühran Felek, Feridun Dirimtekin ve Mazhar Kazancı bu gün Ankara'ya gideceklerdir.

Çocuk düşürmek için aldığı ilâçtan öldü

Şehremininde Karabaş mahallesinde oturan Lütfi kız Hayriye isiminde genç bir kadın, aynı semtte Muradpaşa sokağında oturan bir arkadaşına misafir gitmiş, orada kendisine verilen bir ilâcın tesiriyle hastalanarak ölmüştür.

Üsküdar meydanı ihale edildi

Üsküdar meydanının ikinci kısmının inşaatı dün daimi encümen tarafından 49.900 lıraya müeahhde ihale olunmuştur.

Kadıköy - Söğütöğüşme yolunun inşaatı da müteahhde ihale edilmiştir. İnşaatı derhal başlanacaktır.

«Maliye memuruyum» diye dolandırılmış

Sabıkalı dolandırıcılardan meshur Sarı İhsan sene ortaya çıkmıştır. İhsan bu defa da kendine maliye memuru süsü vererek Beyoğlunda Rifat isiminde bir doktoru dolandırmıştır.

Suçu yekalanarak adliyyeye verilmiş ve dün sorgu hâkimî kararile tevki edilmiştir.

VEFAT

Cümhuriyet Merkez Bankası memurlarından Seniye Öge pek genç yaşında vefat etmiştir. Cenazesi 15/10/941 Çarşamba günü Beyoğlu hastanesinden kaldırılarak ikindi namazı Teşkiye camisinde kılınacaktır. Sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Cenabı Hakkin rahmetini diler, ailesine taziyetlerinizi sunarız.

RADYO

ÇARŞAMBA 15.10.1941

7.30: Saat ayarı. 7.33: Hafif parçalar (Pl.) 7.45: Ajans haberleri. 8: Hafif parçalar (Pl.) 8.45: Evin saadeti. 12.30: Saat ayarı. 12.33: Türkler. 12.45: Ajans haberleri. 13: Karışık şarkılar. 14: Karışık müzik (Pl.) 18: Saat ayarı. 18.03: Divan, Koşma ve ruamel türkileri. 18.25: (Dış politikâ habireleri). 18.45: Radyo çocuk şarkıları. 19.30: Saat ayarı ve Ajans haberleri. 19.45: Serbest 10 dakika. 19.55: Kazan, ud, tambur ve santurdan saz eserleri. 20.15: Radyo gazetesi. 20.45: Bir halk türküsü öğreniyoruz «Haftanın türküsü». 21: Ziraat takvimi. 21.10: Pansiyetli. 21.30 (Sağlık saati). 21.45: Riyasetimhur bandosu. 22.30: Saat ayarı. Ajans haberleri, Borsa.

İstanbul borsası

İstanbul borsasının 14/10/941 fiatları

CEKLER

Açılış ve kapanış

Londra 1 Sterlin 132.30

New-York 100 Dolar

Cenevre 100 İsviçre Fr. 12.975

Madrid 100 Pegeta

Yokohama 100 Yen 30.75

Stockholm 100 İsveç Kr. 25.00

Bir altın lira

24 aylık bir gram külçe altın 353

Ehram ve Tahvilât

% 5 1933 Ergani A.B.C. 25.50

Tiyatro âlemimizdeki hâdise

Muhsine ve Celâleddin Ezineye açık mektub

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Dostlarım, İkinize de hitab ediyorum: Barışın.

Barışın, çünkü ikiniz de aynı derecede haksızsınız.

Barışın, çünkü ikinizin de bu âdi dedikodular, tezyifler, tahkirler üstünde yapacak ciddi işleriniz, hizmetleriniz var.

Celâlettin! Sen, infiallerinin hakiki sebeplerini ortaya dökerək Muhsine o cepheden hücum etsaydın belki buna hiç kimsenin bir diyeceği ka mazdı. Fakat sen öyle yapmadın, rejisöre muvaffak olmuş eserinin üstünden saldırdın. Bu hücumla yalnız onu yıka mağa kalksaydın belki gene mazur görülebilirdin. Fakat düştün ki, birçok genç zekâları ve kabiliyetleri de bu darbe ile yere sermeğe çalıştın. Halbuki onlar bu son Hamlet temsiline ne sevgile, ne heyecanla etmek vermişler ve bütün maddî ve manevî güçlükler içinde ne zor bir iş başarmağa çalışmışlardı. İşte sen, dostum, san'at namına sana hiç yakıştıramadığım bu günahı işledin. Bunun için haksızsın.

Sana gelince, Muhsin! Seneier geliyor ve otuz yıldır didinerek, uğraşarak elde ettiğin san'at şöhreti, sana bir faninin özlüyebileceği en parlak mükâfatı veriyor. Memleketine modern bir sahne getirdiğin için iftihar edebilirsin. Büyük aktör olduğun için iftihar edebilirsin. Birçok sahne istiadatlarını yetiştirdiğin için iftihar edebilirsin. Fakat bütün bu büyüklüklerin yanında bir zâfından dolayı hiç iftihar edemezsin. Bilmem, ne demek istediğini hissettin mi? Yani demek istiyorum ki, kuzdığım zaman bambaşka bir adam oluyorsun. San'atkâr Muhsin ortadan siliniyor ve yerine ağzına geleni söyleyen ve daha fecî - bazan bunları yazı halinde bir mecmua sûrumuna nakleden pervasız bir mütehevvir kesiliyor. Böyle zamanlarda an'ane ve kanunların dışında sn. Bunda da sen haksızsın.

Bu anlaşamamazlıklardan, bu karşılıklı hürs ve inadlardan her iki taraf ne kazanıyorsunuz? Hiç. Ne kaybediyorsunuz? Çok şeyler. San'at âlemi ise kanıyor. Memleket hesabına buna

da hakkınız yok. O halde iki tarafı hücumlarınızın manasızlığını şimdiden tasdik ederek, iki fikir ve san'at adamı, o mahkeme kapısından geri dönmeli, o mahkeme doğru bir hareket olmazseniz daha doğru bir hareket olmaz mı? Emin olun ki bu hareketiniz ikini ze de şeref verecek ve belki ilk defa olarak san'at âlemi bir dedikodudan, bir tezyiften ve bir tahkirden sonra, am manasile medeni ve asil bir duygu, bir iman ve bir hürmet doğuracaktır. Fikir ve san'at sahanızda böyle yüksek bir tecelliye ihtiyaç var. Bunun için ikinize de «Haksızlıklarımızın ve çirkin sözlerimizinizi geri alın ve barışın, dostlarımı!» diyorum.

Celâlettin Ezine, Şimdi gene yalnız sana hitab ediyorum:

Şahsî eseri ayır. Şahsa olan hürsü, ni eserden çıkarma. Süleyman Nazif merhum «Şahsını sevmediğim ese rinden hoşlanmam.» derdi ve bunda haksızdı. Sen öyle düşünme, dostum! Muhsine mi hücum edeceksin, et. Fakat onu en kuvvetli yerinden vurayım dersin aldanırsın. O zaman onun zayıf cihetlerine de istemiyerek kuvvet vermiş olursun. Türk tiyatrosu ve edebiyatı namına, Muhsinden, tashihini ve tadilini istiyeceğimiz inadları vardır. Onları yenilebilirsen hayırlı bir iş işler. Onları yenilemezsen gün gelir, neticeden belki miş olursun. Gün gelir, neticeden belki o bile memnun kalabilir. Evet, vaktin varsa ve uğraşmak istiyorsan Muhsinin yalnız bu günah sayılacak taraflarıyla uğraş, fakat samimî, dürtüst ve tezyif, siz bir lisanla bu işe başla. Belki o zaman o da metodunu değiştirebilir. Eger arzu edersen sana birkaç hücum noktası ben göstereyim. İşte:

Rejisör tiyatrodaki tek başına hüküm yürütüyor, bütün kuvvetli tercüme vererek telif ödürtüyor, Reşad Nuri, Yesari Mahmud gibi tanınmış tiyatro muharrirlerini bile sistemâtik bir surette sinirlendirerek sahneden uzaklaştırıyor, Namık Kemal gününde Namık Kemal ihmal ettiği ve elindeki manzum ve mensur telifleri karanlığa gömmüğü halde, vâki olan itirazlar, yazılan vazılar üstüne, şimdi sırf gösteriş gibi hem Namık Kemal eserlerine, hem de Türk şiirine matinesel tertib edeceğine

ilân etmekle tezadırla düşüyor ve daha böyle kendisi için de, Türk sahnesi için de hoş görülemeyecek hareketlerinden manasız bir gurur ve ısrarla bir türlü vazgeçemiyor. Bunları tenkid etmek, onu bu haksızlıklarında insafa getirmek belki hayırlı bir iş olabilir. Fakat davayı ve münakaşayı bu gibi haklı sebeplerden çıkarmayıp da, en güzel bir teşebbüse, bir Hamlet temsiline hücum etmek, ona, onun yolundan yürümek gibi bir yakınlık olmaz mı?

Bütün tesirlerden sıyrılmaya çalışarak bu Pazar matinesinde Hamlet'i ben de gidip seyrettim. Kanaatim kısacası şudur: bu temsil evvelkilerden yüz kere güzel. Talât, bu defa, Hamlet rolünde, en tecrübeli aktörler kadar muvaffak olmaktadır. Hele «Manastıra gidini» sahnesindeki muvaffakiyetini, o sesin tesirini unutmak imkânsızdır. Sonra son perdedeki ölmü, o gözlerin kayışı, o muzların çöküşü ve o yıkılış, ne harika!

Talât'ı biz yetiştirdik, bizim memleketimiz. Hem onu hangi konservatuyardan mezun ettik ki daha fazlasını istiyelim? Bu genç san'atkâr bütün imkânsızlıklar içinde bu kadar yetiştirdi ise bundan duyabileceğimiz sadece istihardır ve Muhsinin gerek onu, gerek diğer bazı gençleri yetiştirmekte gösterdiği muvaffakiyet de ayrıca takdire layıktır. Muhsinin zayıf ve haksız taraflarından beraberce şikâyet edelim, buna diyecek söz yoktur. Fakat onun rejisörlükteki kudretini ve bilhassa san'atkâr yetiştirmek teki sabır ve dehâsını inkârı ka'karsak iş değişir. Çünkü o zaman, sadece hislerimizi mağlûbiyetimizi itiraf etmiş oluruz. Bir hissi baskısında hoş görmeyorsak kendimiz de o hisse kapılmamalıyız. Benim kanaat'im budur.

Azizim Celâlettin, burada sana bir itirafta bulunacağım. Beni iyi dinle. Vaktile eski Darülbedayide bazı arâstirlerin istifası yüzünden bir mesele çıkmıştı ve bu mesele, Reşad Nuri ile benim aramda bir münakaşaya sebep olmuştu. İkimiz de gazete sütunlarında birbirimize küfürlerle karışık ne hü-

cumlarda bulunmamıştık! Bugün bu hâdiseden aynı teessürlü duyarız, çünkü bu hâdise iklimizin de mazideki bir hatamıza, iradesizliğimize ve hayatımızın bir anında arkadaş hatırı sayma maklûmuna delâlet edebilir. Her ne ise işte o karşılıklı müessif hücumlarımızı takip eden aylar zarfında idi, ikimiz de henüz birbirimizle dargındık. Derken, bir gün, Reşad Nuri'nin «Eski rüya» sı ilk defa olarak oynandı ve o gün, ben de, bir locadan, bütün halkla beraber, eseri avuçlarımı patlatıp casma alkışladım. Nihayet perde kapanıp da koridora çıktığım vakit, tanımadığım bir zat yanıma sokuldu:

— Hayret! dedi, Reşad Nuri Beyin eserini siz de alkışladınız.

— Niçin alkışlamayım?

— Çünkü birbirimize kavgalıyız ve süphesiz dargınsınız.

Muhatabım gözlerini gözlerime dikmiş, cevap bekliliyordu. O zaman, düşünmeden ona şu cevabı verdim:

— Birbirimize dargın olabliriz. Fakat ben, burada bir münekkid veya bir tiyatro aşığı sıfatile bulunuyorum ve güzel bir eseri alkışlıyorum. Bu da memleketimi sevdiğimden. Çünkü Türk edebiyatı nefis bir eser daha kazanmış oluyor. Bunu alkışlamak vazifemdir.»

İşte azizim Celâlettin Ezine, ben o zaman böyle düşünüyordum, şimdi de böyle düşünüyorum. Senin de, hepimizin de san'at eserleri karşısında başka her türlü hislerimizden sıyrılmamız isteyişim de bundandır. Bize bu yakınlık alır. Baskaları nasıl hareket ederlerse etsinler...

Maamafih Hamlet temsilinde nisbeten zayıf taraflar da yok diyemem. Meşâ Ofelya rolü hiç iyi oynanmıyor. Başlangıcından sonuna kadar hep aynı ni mızdır, ruhsuz ses, rolü can sıkıcı bir sö'rad haline getiriyor. Fakat buna mukabil Hâdî'nin kral rolünde ve Mahmudun Polonius rolünde muvaffakiyetleri tiyatrodan en az anlıvanları bile ancak takdire sevkedebilir.

Gene diyebilirim ki ihtimal Neyire Gertrud rolünde kâfi derecede ihtirash ve felâketler karşısında belki ondan eski zaferlerle mütenasib daha büyük sahneler ve teessürlere beklenebilirdi.

9 — Elektriğin la'fa caryıyordu fakat ne de olsa unumun heyeti ile Türk sahnesine şeref vermeyecek bir temsilin karşısında bulunuyorduk. O halde ne senin bunu inkâr etmen, tezyif etmen doğru ve güzel bir hareket oldu, ne de Muhsinin sana o beğenilmesine imkân olmıyan cevabı yazması onu yükseltti. Öyle sanıyorum ki, onun tarafından, dostça bir tarzla, mahkemede kanunun karşısında hesap vermekten daha az sin'at yoru su ve daha insafı bir hareket olur. Zâfılarımızı ve manasız asabiyetlerimizi yenmek kadar, şayed yenememişsek (Devamı savfa 4/2 de)

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularıma cevablarım

Bayan Ayşe:

Bir genç kızın güzel giyinmeyi fazla para sarfetmekten ziyade lecad fikrini, selim hissini kullanarak temin etmesini tercih ederdim. Arasına bazı nümunelerini gördüğüm gibi.

Bay H. B. ye:

— «Fakiri tercih edeceğim, bende

görsün, bana minnettar olsun» diyor-sunuz. Tebrik ederim. Güzel düşünce. Ancak faydası birinizde intibak etme, değerinizde de ders verme ve öğretme kabiliyetinin olması şartına bağlıdır. Bir de genç kız da bir bilgi temelinin az çok mevcut olmasına.

TEYZE

«Son Posta,, nın bulmacası: 7- (4)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

1 — Pariste meşhur bir kule (5), Bir renk (4).

2 — Sorgu edatı (2), Sevgili (5).

3 — Kalm değil (4), Nakış yappan demir (3).

4 — Ters çevirin çalışma olsun (2), Bir nota (2), Güzel kokulu bir yaprak (4).

5 — Yolculuk ve defa manasına (5), Hayret nidası (2).

6 — Azı aylıtan, çoğu bayıltan bir lâç (4), Pencereleere takılır (3).

7 — Parça (2), Gökün seyyahı (2), İsyân eden (3).

8 — Bir erkek ismi (4), Valide (5).

9 — Elektriğin kaldığı (3).

10 — Kısa bir zaman (2), Nota (2).

11 — Alaturka flüt (3), Nota (2), Dair, mahsus (3).

12 — Bir kadın ismi (5), sonuna bir (1) ilâve ediniz, atın ayakkabısı olur (2).

Yukarıdan aşağı:

1 — Abla veya kız kardeş kocası (6), Örf, âdet (5).

2 — Eski leğül (4), Çift değil (3), Sorgu edatı (2).

3 — 1 den 10 a kadar o'an sayılarından bir sayı (5), Hayret nidası (2).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	E	Y	F	E	L			M	A	V
2	N	E			Â				N	
3	I	N	C	E				T	I	G
4	S	I		F	A				T	
5	T				F					
6	E	T	E	R						
7		E	K		A	Y			A	S
8										
9										
10										
11										
12										

4 — Krallçeler (6), Sıcak memleketlerde yaşayan en büyük bir hayvan (3).

5 — Bir nota (2), Bağışlamak, hoş görmek (2), Bir erkek ismi (4).

6 — Mobilya (4), sonuna bir (1) koyunuz, âlâyı ifade etsin (2).

7 — Kasaoların kullandığı bir alet (5), Mısırdaki bir nehir (3).

8 — Abide (4), zihayatlığın remzi (3).

9 — Sonu «din» li bir erkek ismi (10).

10 — «Eyüb» de maruf bir semt (4), İçinde oturduğumuz (3).

İzmir barında bir gecem

— 123 —

İzmirde ilk işim eğlence yerlerini, randevu evlerini, barları sormak oldu. Öyle ya: Param var.. Karabet ağının (iki kürklerin 1200 lirası cebimde..

Bu almanın terini, elimin emeğini bir iki gün şöyle hovardaca sarfetsem de; şu ahar ömrümdede fani dünyanın biraz daha zevkini tatsam??.

Alarıyayetin (İzmir barı) meşhur muş?.. Beraket versin (İzmir gazeteci, ler) ismini biliyorlar, amma şahsını tanımıyorlar. Maazallah orada da (Mahmut Saim İzmir barında) diye etrafımı alacaklar, bana kaçacak delik aratacaklar!.

Filvaki İstanbulda tanımadığım delik yok: Bir kapıdan girip öbür kapıdan tabanı kaldırmak için bütün iki kapılı hanları tanırım. Ocağ tarafında saklanabilecek yeri olan bütün gazino ve kahveleri bilirim. Fakat İzmir'ün he-nüz acemisiyim? Orada kaçılacak delik bulmak güc.

Zaten dolandırıcının vasıflarından, dir: Tatlı dil, güler yüz, tabana kuvvet!!

O gece (İzmir) barına gittik. Beni sakallı makallı görünce bar kızları şu şarkıya başlamazlar mı:

Sakallım aman aman: Ölürsen ha-lim yaman!

(Sakallı) nın biçimi: Yaktı gitti içi, mil

Bilmediğim yer, Süklüm püklüm bir köşeye geçtim, oturdum. Bu dünya ar-tık gençlerin. Hanı şöyle ak sakaldan yok sakala geçmek, yarım beş yaşına dönebilmek kabil o'sa.. dünyanın sek'z ucunu bir çomğa bağlayacağım ama; iş orada, yarım sır geri dönebil-mekte...

Genç kızlar hep, genç erkeklerin ya-nına gidiyorlar. İzmirin Adeti böyle mi acaba?.. Dönüp yüzüme bile bakan yok-tu. Yanımdan şık bir kız geçiyordu:

— Buyurun küçük hanım, diyecek oldum.

Döndü: yüzüne baktı..

— Of... Mıymın... Horoz ölmüş, gözü çöplükte kalmış, demez mi?.

Canım İstanbul, Vallahi dini de var, imanı da.. Allah onu bizden, bizi on-dan ayırmasın. Gezeceğin yer de bel-lidir; oturaocağın yer de..

Şu koskoca barda gönlüme bir eğ-lence bulamadım..

Karar verdim:

Yarın akşam şu sakallı tıraş eder; matruş gelirim. Bak o zaman nasıl et-rafıma üşüşecekler..

Meğerse kısmetim açılmış, yanında, ki masada bir zat var: Kalkıp masa, ma geldi. O da ben yaşta amma sa, kalsız:

— Beyefendi.. uzaktan mı teşrif?.. di-ye sordu.

— İstanbuldan...

— Ya?...

— Siz buralı mısınız?

— Evet!.. İzmir'e niçin geldiniz?

İstanbulda adam kafese koydum da kaçtım denilir mi hiç?.. Birdenbire ak-luma geldi:

— Üzüm, incir mübayaası için?

— Ya?.. İyi ki konuştuk!

— Siz tüccar mısınız?

— Evet!.. Üzüm, incir tüccarıyım?

Acaba kısmet'im ayağuma mı gel-miştii?

İşinin (Hidayet) olduğunu söyli-yen bu zat garsona bir şeyler fısıldadı. Masamıza dört kız birden geldi. Hay Allah razı olsun. Cebim gönlüm açıl-dı. Kadının olduğu yerde neşe vardır, başka bir koku vardır, başka bir hava eser, gam kasavet akla gelmez!.. Daha söylüyeyim mi?.. Akla hep şeytanlıklar gelir. Sanki; masamıza, dört kadınla beraber kırk dört te şeytan gelmişti. Bir taraftan saz başladı:

Sakıya usşakı düşad eyliyen peyma, nedir:

Ehli aşkın neşvegâhi köşel meyha, nedir.

Ne kadar içmişim bilmem. Hidayet kulduğuma:

— Hocam; sen hangisini alacaksın?..

— Dördünü birden!

— A.. Bektaşlı sırına benzer bu iş sonra?.. Yoksa, serde bektaşlık var mı?

— Şimdilik yok.

— Heride?

— Girmediginiz boya mı kaldı?.. Her halde o boyaya da gireriz?..

— Bize gideceğiz...

— Hanımlar?..

— Hanımlar da beraber...

— Hanımlar beraber olduktan son-ra... Cehenneme kadar giderim..

Hepsi güllüştüler.

Kızlardan biri benden yamanmış...

— Dördünüz yüz lira isteriz, dedi.

Sözü anl olur yüz liranın? Varo'sun Karabet ağının tük'leri!.. Cebimde tam bin iki yüz lira var...

— Olsun; dedim.

(Kime aldanmadı... Biçare gönül?)

Hep beraber kalktık. Bara borcumuz 36 lira im's. Kızlara caka olsun diye dört lira da garsona bahşış verdim. Kırkı verdik, korku gitti. Altı kişi idk.

Otomobilde birbirine geçmiş gibi oturduk. Sağ tarafıma, önüme, arkama kız-lar tesadüf etti; fakat sol tarafıma (Hidayet) Bey tesadüf etmişti. Üç ta-rafım kuytuylı yastıklara gömül-miş gibiydi; sol tarafıma da çam kü-tüğü yaslanmış zannediyordum.

— Şu bir uzun boylu kız var; k'm o?, diye sordum...

Kızlar (nasıl uzun boylu) diye sor-dular.

— Hani pembeler giymiş. En sonra (solo) söyledim.

— Nedime!.. Çok nazarı dikkatinizi celbetmiş galiba?..

— Hayr. Bana: (Mıymın), (horoz ölmüş gözü çöplükte kalmış..) dedi de...

— A.. o nasıl söz.. Bir artiste öyle söz yakışır mı hiç?.. Belki siz yanlış anlamışsınızdır?..

Otomobilde bir hayli gittik. HAlâ gi-diyorduk. Ben:

— Yahu.. galiba İstanbula yakla-şık. HAlâ gidiyoruz.

Dedim. Hidayet Bey:

— Geldik. Merak etme beybrader.. dedi.

(Beybaba) demiş olsaydı kızacak-tım. Çünkü o da bana yakın bir şeydi. Bazı ben yaşta adamlar konuşur-ken:

— Beybaba.. derler, O kadar içerle-rim ki..

Güzel bir evin kapısı önünde indik. Acaba bu hemfın karısı filân yok mu?.. İster misiniz:

— Vay alçak herif!.. Eve karı getiri-yorsun ha.. diye karısı karşınıza çık-sın!.. Süpürge sopasıla bizi karşılasın!

O vakit Hidayet Bey ne diyecek:

— Misafir istedi. (Dördünü birden isterim) dedi. Yüzüne duramadım. Al-dım geldim.. demiycek mi?.. O vakit sopayı atık bizim tarafa dönmeyecek mi?..

Ne yapayım?.. Huy canın altında imiş. Ayb değil ya!.. Benim de kadına gözüm doymuyor.

İki kız benim koluma girdi; iki kız Hidayet Beyin koluna girdi. Cebinden çıkardığı anahtarla kapıyı açmasına nazaran evde kimse yok galiba..

Beraket versin!.. Bir âdetim vrdır: Param olduğu zaman muhakkak iki yüz lirasını fotinim'in kenarına sakla-rum. Onu orada şeytan bile bulamaz.

Bu defa da böyle yapmıştım. İki tane yüzler liralık kâğıdı fotinimin astarı a-rasma saklamıştım.

Bana bir konyak içirdiler. Bu içecek-leri sevemedim. Kollarındaki pantoları bile doya doya bir kokliyamadım. Ken-dimden geçmişim. Beni tekrar otomob-ile bindirmişler. Kokaryahda bir ar-saya çöp tenekesi gibi atıvermişler, sa-bahleyin arsada uyandım.

— Allah Allah... Ben neredeyim?.. Galiba hapishane'i umumideyim. Ko-ğuşta p're var diye bahçede yatmış o-lacağım?..

Sonra birdenbire aklıma geldi.

Ben (İzmir barı) na gitmiştim. Dört kızla beraber Hidayet Beyin evine git-

mişim?.. Sonra ne oldu?.. Ceblerimi yokladım. Bin liradan ellii, almış lira kalmış. Onu da alacaklarını emma; vapura atlasın, başka tarafa gitsin di-ye almamışlar.

Kendi kendime fesimi önüme koyup düşündüm:

— Karakola gitsen?.. Ben kimim di-yeceğim?.. Mahmut Saim!.. (Seni İs-tanbuldan arıyorlar) diyecekler?.. Hay, di İstanbula; haydi unum! hapishane, nefel.

Paralar zaten bir defa gitti?.. Benim kafese koyduğum kimseler ben-den paralarını geri alabiliyorlar mı?.. Ben de bunlardan ne alabilece-ğim sanki?.. Aklıma küçüklük bir hikâ-ye geldi:

Bir Yahudi vakitle Kayseriye gitmiş.. sekzi on yaşında bir çocuğun elinde bir altın yüzük görmüş.

— Çocuğum, sana şeker alayım. Bu yüzüğü bana ver! demiş.

Çocuk:

— Yok.. demiş.. şekerle vermem.

— Beş kuruş vereyim ver.

— Para ile de vermem.

— Fıstık alayım.

— Fıstık ile de vermem.

— Ya nasıl verirsin?..

— Şu taşın üstüne çık. Eşek gibi üç defa anır. Vereyim sana.

Yahudinin gözü yüzükte kalmış. Ne yapсын, çarınar taşın üstüne çıkmış:

— İ.a... İ.a... İ.a, diye eşek gibi anırmış.

Aşağı inmiş:

— İste üç defa eşek gibi anırdım.

— Sen eşek mi oldun?

— Oldum. Eşek oldum.

— Sen eşek iken bu yüzüğün altın olduğunu biliyorsun da, ben insanım; nasıl aldanır veririm sana?..

Dahudinin ağız açık kalmış.

— Bu memlekette Yahudilere iş yok!.. demiş.. Doğru İstanbula..

Arsadan çıktım. Bir defa sağıma so-luma baktım, kimse yoktu. Üstümün başımın tozunun toprağını sildim. Ken-di kendime:

— Mahmut Saim.. sana İzmirde iş yok!.. dedim, tabanı kaldırdım: Kay-seriden Yahudinin kaçması gibi doğru vapura atladım..

(Arkastı var)

Mahmut Saim Altındağ

Fakabasmazın başına gelenler

Şehrinininde Bostan sokağında 3 numaralı evde oturan ve balıkçılık yapan Mehmed Ali Fakabasmaz, evvelki gün Kavaktan sandaia yüklediği ba-lıkla imana gelirken Yeniköy açıklarında sandal çevrilmiş, Mehmed Ali Fakabasmaz denize düşmüştür. O sı-rada vak'a yerinden geçmekte olan bir motor kazazede balıkçıyı boğulmaktan kurtarmıştır.

— 108 —

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Demek artık hiç bir ümid yok-tu. Celil, birkaç saatlik misa-firleriydi. Koltuğa çökerek hıçkırma-ğa başladı:

— Bir adam gönderelim.. doktor getirsin!

— Peki kızım, madem istiyorsun, getirsinler..

Masanın üzerinden lambayı alarak ağır ağır dışarı çıktı.

Rüzgâr bütün şiddetle pencerelere yükleniyordu. Panjurlar şiddetle çar-şıyor, her çarpışlarında Nazan korku ile yerinden zırcıyordu. Başını elleri arasına aldı. Celil bey sayıklamaya başlamıştı. Müttemdâyen, « Nazan! » diye inliyordu. Kalktı, yanına gitti.

— Celil!

Bu sesleniş birkaç defa tekerrür etti. Bir aralık Celil bey gözlerini aç-mıştı. Açmasıyla kapaması bir oldu. Bu gözlerde bütün hayatıyet sönmüş-tü. Hastanın yüzündeki muztarib çiz-giler zaman zaman kayboluyor, yerini tatlı tebessümlere bırakıyordu. Bu buhran içinde şuurun çalıştığı mu-hakkaktı. Şimdi de « Sedad » diye sa-yıklayordu.

Kocasının yüzündeki terleri kuru-ladı, yorganını düzetti. Yanına o-turdu. Celili de kaybediyordu. Şimdi hayatta yapayalnız kalacaktı demek.. ne olurdu, bu acı günlerde Sedad ya-nında bulunsaydı. Onun tesellisine, çim kenarına ilişerek biraz daha üze-yardımana ne kadar ihtiyacı vardı.

Kocasının « Sedad! » diye her sayık-layışında ürperiyor, heyecana düşü-yordu. Celil bey, vücudunda kalan son kuvvetle, gerinmiş, gözlerini aç-mıştı. Nazan üzerine eğildi:

— Celil!..

Celil bey bunlanık gözlerle kendi-sine bakıyordu. Karısını görünce gü-lümsemiye çalıştı. Dudaklarını kıpır-dattı, bir şeyler söylemek istiyordu. Fakat dudakları birbirine yapışmıştı, uzattı. Su istiyordu. Dudaklarını is-lattığı zaman, yüzü ızırabla buruşa-rak:

— Nazan, karım!

Diyebildi.

— Söyle Celil, bir şey mi istiyor-sun?

— Nezan!

Kollarının yorganın altından çı-karmağa uğraşıyordu. Yardım etti.

— Yaklaş bana Nazan!

Biraz daha eğildi. Dermansız kol-larını karısının boynuna sarmıştı:

— Nazan seni son defa kucakla-mak istiyorum.

— Niçin son defa Celil?..

— Öliyorum Nazan.. ölümler kapının önünde beni bekliyor.. senden ayrıl-mak ne kadar güç..

— Böyle sözler söyleme Celil, kal-bimi parçalıyorsun!..

— Müşkülâtla kesik kesik konuşuyor-dun:

— Bu mukadder akıbet Nazan!.. Her şey unutulur.. İy günler başlar-hayatını zehirledim senin, ağlama Nazan!.. Gözlerimi yumarken senin güldüğünü görmek istiyorum.

— Nezan!

Kollarının yorganın altından çı-karmağa uğraşıyordu. Yardım etti.

— Yaklaş bana Nazan!

Biraz daha eğildi. Dermansız kol-larını karısının boynuna sarmıştı:

— Nazan seni son defa kucakla-mak istiyorum.

— Niçin son defa Celil?..

— Öliyorum Nazan.. ölümler kapının önünde beni bekliyor.. senden ayrıl-mak ne kadar güç..

— Böyle sözler söyleme Celil, kal-bimi parçalıyorsun!..

— Müşkülâtla kesik kesik konuşuyor-dun:

— Bu mukadder akıbet Nazan!.. Her şey unutulur.. İy günler başlar-hayatını zehirledim senin, ağlama Nazan!.. Gözlerimi yumarken senin güldüğünü görmek istiyorum.

Yorulmuştu; durdu, üstüste birkaç derin nefes almağa çalıştı. İztirab-dan yüzünü buruşturuyor, başını mu-tasıl iki tarafa çevirmekte devam e-diyordu.

— Kulaklarımın dibinde sanki bin-lerce çan çalıyor Nazan.. gözümün önünde acayib hayaller uçuşuyor. Ölü-yorum Nazan!.. Çektığım azabı bile-mezsün..

Doğrulmağa uğraşıyordu. Fakat vü-cudu yatağa bağlanmıştı sanki.. yata-ğın kenarına ilişerek biraz daha üze-rine eğildi.

— Nazan, çok konuşamayacağımı zannediyorum. Nefesim gittikçe daral-ıyor, arızı bir sükunet bu.. Gene Cenabi hakka, gözümü kaparken ba-na konuşmak kudretini verdiği için medyunu şükranım.. Nazan, sevgili-m karım.. biraz gülmeni istiyorum. Gü-lki, sana son sözlerimi söylemek ces-a-retini bulabileyim.

Genç kadın hıçkırıklar içinde sar-sılıyordu. Gülmek, tebessüm etmek bu kabil miydi?..

— Benden çok güç bir şey istiyor-sun Celil!.. Görüyorsun mahvoluyo-rum. Bırak bunları.. Ölmeyeceksin, de-ha çok yaşayacaksın! Mes'ud olca-ğız Celil!

(Arkası var!)

CASUS

Yazan: Helen Simpson

Çeviren: İrfan Konur

Pontitier - Les Dames'te ikametinin son gecesi, saat bir sularında Miss Charters hemon hemen odasının dayınız gibi gelen ne olduğu belirsiz gürültüler ve sokakta ayak sesleri ve haykırırlarla uyanmıştı. Bu ilk defa vaki olmuyordu. Pontitier, kendisinin bir süt liman olarak bulunacağı vadini boş çıkarmıştı. Fıvaki şehir bir hududa yakındı ve pek yaygara-lı idi. Paristeki politikacılar, dikkatli kendi hatalı işleri üzerinden başka tarafa çevirmek istedikleri zaman va tana hiyanet aleyhinde gürlükler, Pontitier onlara inanır ve şehir meclisi casuslar aleyhinde koparılan patritlar ve haykırırlar içinde kalırdı. Miss Charters bu asabiyeti müşahade etmekte ve keyfiyeti bozmaksızın bu vaziyete karşı biraz nefret duymakta kusur etmemişti. Fakat başkalarının yersiz korkuları yüzünden sabahın saat birinde kaldırılmak biraz fazla idi. Bu yüzden sabahleyin otelci kadına hesabını tesviye ederken düzgün Fransızcasile:

— Sizi dostlarıma tavsiye edeceğim zannetmiyorum, dedi, şehriniz katliyen sakin değildi.

Otelci kadın başını omuzları içine çekti ve sonra yukarıya kaldırarak acındırıcı bir eda ile iki tarafa salıdı. Ticari bir meta telâkki ettiği in- gilizceyi becermiye çalışarak:

— Geceki, dedi, polisten kaçan bir adamdı. Fotoğraflar çeken bir casus. Yakaladılar, fakat fotoğraflar meydana yok. Ne olduğunu kimse bilmiyor.

Miss Charters bu hikâyeyi evvelce de dinlemiş biri gibi soğak bir eda ile:

— Bir casus! Diye. tekrarladi ve: İnşallah boşa çıkmaz!» diyerek son bir göz atma için yukarıya, odasına çıktı. Sıcak su şesi bermutad yatağın dibinde unutu muştı. Onu oradan aldı. Boşaltmak için lavaboya gider-

ken ayağını yuvarlak bir cisme çarptı ve ehemmiyetsiz bir sedelenme ile yere düştü. O cisim ayağının verdiği huza yuvarlanarak bir koltuk ayağının arkasında durdu. Miss Charters cansız bir cisim tarafından aldatılmış birinin tabii kızgınlığı ile ona baktı ve derhal tanıdı: Bu bir film bobini idi.

Zihni maalesef her çağırışta gelmiyen bir maymun çevikliği ile bobinden geceki gürültülere sıçradı, belki de otelin cephesinde bir tek olan kendisininin açık penceresi ile ekledi ve şu neticeye vardı ki bobin şimdi mevkuf olan şüpheli adam tarafından kaçarken fırlatılmak suretille kendi odasının zeminine gelmişti. Fakat tahtes- suuru, geocley'in odasında iki takutu duyduğunu zannediyor gibiydi. Bir şey daha atılmış olacaktı, onu aradı ve karyolanın altında küçük bir cüzdan gördü. Cüzdan ulaşılacak kadar dipte idi, karyolanın demirleri ise pek alçaktı ve onu çekmek için şemsiyesi de yoktu. Aynı zamanda ciznaı usullere aid müphem bir hatırası polislin ip yumağını daima kendisinin çözmesi lâzımgediginde ısrar edip duruyordu. Hemen aşağıya inmek, gayri ihtiyari yerden aldığı bobini ev sahi-

bine göstermek ve resmî makamların haberdar edilmesini istemek vazifesiydi.

Merdivene ayağını koydu ve o anda birdenbire durdu. Şahsan şehadette bulunmağa, geceki gürültü ve sabahki keşif hakkında yemin etmeye mecbur olacağı muhakkaktı. Bu ise ona trenini kaçirtacak ve binnetice ev halkını ve akrabalarını telgrafla haberdar etmek masrafını mu cüb olacaktı. Bunu daha fena mülâ hazalar takip etti. Fransızır evhamlı idiler. Onlarda daim bir casus şüphesi vardı. Kendisinin kaçan adamı katliyen tanımadığını kabul etmeyecek lerdı. Pencerenin sırf taze hava almak için açık oluşu onlarca tatman- kâr bir mazeret sayılmıyacaktı.

Merdivende durarak, dilini tutmak için bu sebepleri yeni baştan teem- mül etti ve şu neticeye vardı ki şimdi sükût etmek ve bilâhare İngiltereden bir mektub göndererek vaziyeti anlatmak halin icabına en uygun bir tedbirdi. Bobini karyolanın altına, cüzdanın yanına yuvarlamak ve öylece çıkıp gitmek şerefli ve binnisbe namuskârane bir hareket olacaktı. Fakat sabahki rahatlık Miss Charters'in kafasındaki cür'enkâr arzuları boşandırıyor ve bu arzular şimdi, kırk bu kadar senelik hayatında başına fevkalâde hiçbir hâdisse gelmediği vakasında müstehzi bir zemin buluyordu. Şimdiye kadar hiçbir top lantada sözü herkes tarafından dinlenen bir baş konuşucu vaziyet ede edememiş; bir kır yemeğinin yağmur la yarıda kalışından daha heyecanlı bir vak'anın kahramanı olmakla se- lâmlanmıştı. Şimdi çantasında emniyette olan film bobini kendisini, onu maceranın bir delili olarak vatana götürmeğe, neticede belki de harciye nezaretinden veya polis teşkilâtından birisine vermeğe teşvikk ediyordu. Tereddüd etti. O andaki ihtilâlcî duy-

gular şuurunu istilâ etmişti. Sabahki keşiflerinin hiçbirinde hakkında bir şey söylemeksizin veda etti.

İstasyonda iki şeyden haberdar oldu. Evvelâ, yirmi dakika tren beklemeğe mecburdu; saniyen sabahki telâş arasında, eski otellerin, kapısına iki sıfır yazmak suretille isimsiz bırak tıkları yere uğramağı ihmal etmişti. Masum ve araştırmacı bir nazarla et- rafına bakındı. «Kadınlar» kelimesi onu çağırıyordu. Bir gazete satın aldı ve oraya girdi.

Mutad pislik onu karşıladı ve Miss Carters kendisini söylenemez temas- lardan korumak için gazetesinin bütün bir yaprağını feda etti. Gazete yeni basılmıştı. Evinde Miss Char- ter kürkünü güvelerden korumak için gazeteye güvenmeğe alışık olan Miss, Charters, buradada mikroblara karşı faydalı olabileceğini düşünmüştü. Çok gecikmeden çıktı. Bağajının em- niyette olup olmadığına baktı ve Le Petit Journal'ın kalan kısmını oku- yarak aşağı yukarı dolaşmağa baş- ladı. Daha beklenecek on beş dakika vardı.

Bu on beş dakikanın yedi yahud sekizi bütün küçük Fransız istasyon- larını istilâ eden isticalsiz idare mas lahatçılık havası içinde henüz geç- mişti ki dışarıda motosiklet gürültü- lerinden ve seslerden mürekkep bir gürültü duyuldu. «Çıkış» işaretli ka- pidan hâki elbiseli ve kasketli üç poli- lis, sanki kaldırım taşlarından hasil olmuş mucizevi bir kalabalık tarafın- dan takip edilerek seyir değer bir giriş yaptılar. Üçü de masumane ba- kan Miss Charters'in üzerine yürü- düler ve ondan hiç de nazgâne ol- miyan bir şekilde kendileriyle geime- sini istediler. O sükûnetle:

— Niçin? Dedî, «çeviri kaçırılmak niyetinde değilim».

Onlar kabaca ısrar ettiler. Yarım yamalak, vuzuhsuz izahlarından müte- madiyen cüzdan kelimesi tekrar edi- liyordu. Miss Charters derhal anladı; cüzdan bulunmuştu. (Fransızın karyo- laa aitleri bu kadar çabuk süpüre- ceği kimin aklına gelirdi?) Şimdi hâdisse hakkında baştan başa izahat vermesi, trenini kaçırması, akrabasına telgraf çekmesi lâzımdı. Kampanalar ve işaret trenin yakın olduğunu ilân ediyordu. Son bir kurtuluş teşeb- büsü için metanetini topladı:

— Ben İngilizim, dedi, pasaportum muntazamdır. Görmek ister misiniz?

Maliye Vekâletinden:

Eski nikel 5, 10 ve 20 paralıkların tedavül- den kaldırılması hakkında ilân

Eski nikel 5, 10 ve 20 paralıkların yerine dantelli bir kuruluşlarla bronzo paralıklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan eski nikel 5, 10 ve 20 paralıkların 30/6/942 tarihinden sonra tedavül- den kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Mezkûr ufak paralar 1/ Temmuz/942 tarihinden itibaren artık tedavül etmeyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız mal sandıkları ile Cümhuriyet Merkez Bankası şubelerine ve Cümhuriyet Merkez Bankası şubesi olmayan yerlerde Ziraat Bankası şubeleri tarafından kabul edilecektir.

Ellerinde bu ufak paralardan bulunduranların bunları mal sandıkları ile Cümhuriyet Merkez Bankası ve Ziraat Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. (4129) (5605)

Merkez Hal Müdürlüğünden

Hâlde 121 No.lu kavun ve karpuz sergisinin müsteciri Mehmed Reg'ed Özbek terki ticaret ettiğinden mumalleyhde alacağı olan müstahsilelerin bir ay zarfında müsaatları. «9163»

Istanbul Belediyesi İlanları

Topkapıda yaptırılacak helâ inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur. Kesif bedeli 1732 lira 35 kuruş ve ilk teminatı 135 lira 67 kuruştur. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kalemünde görülebilir. İhale 27/10/941 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektupları ihale tarihinden on gün evvel be'ediye fen işleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 941 yılına aid ticaret odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (9080)

Çantasını açtı. Açması kapaması bir oldu. En üstte, mendilin, kolonyanın, pasportun üzerinde, alelacele ve bu- dalaca tükürmüş olan film bobini duruyordu. En öndeki polis onu gör- dü ve «Hah!» diye bir zafer nidası salıvererek çantayı elinden kapı. İki arkadaş hemen Miss Charters'in iki tarafına geçtiler ve kalabalık akıntı ile allak bullak edilmiş bir dere gibi çalkandı ve mirı'dandı. İstasyondan dışarıya doğru yürürlerken Miss Charters trenin geldiğini gözle gördü ve büyük caddeye çıkarken trenin hareket edişinin hissettiklerini duydu. Ü- midin kalmamıştı, artık bütün dikkatini kendisini kurtarmağa hasre- dildi.

Polislerin tarzı hareketinden ve be- lediye dairesine götürülüşünden vaziyetin ciddi olduğu anlaşılıyordu. Çantasını almak için bir bahane buldu. Tertib etmekte olduğu müdafaa- namesinde bazı kelimeleri eksikti ve çantada bir cep diksiyoneri vardı. Ri- cası reddedildi. Geniş bir masada oturan müstehzi bakışlı bir adam hâkim mi, belediye reisi mi, belli

değil, itirazları elerne yelpazeledi ve polisi dinledi. Miss Charters de din- ledi ve polisin şahadetinden anladı ki içinde bir takım kâğıtlar ve yakın- daki tayyare meydanına aid hesaplar bulunan cüzdan odasında bulunmuş- tu. Bundan daha talihsiz ne olabilir- di? Pontitier - les Dames'i iyi ta- niyan marifetli bir casus notlarını onun yatak odasına atmak mecburi- yetinde kalmış olmalıydı.

Nihayet memur kendisine ne söyleye- ceğini sordu. Miss Charters hakikati söyledi ve bir «Vans Savez» sayesinde eksikliği tamamlanmış bir lûgatçe ile hi- kâyesini güzellece anlattı. Memur onun izahatını hiçbir şey ilâve etmeksizin dinledi ve sonra cevap verilmesi im- kânsız sualler sordu:

— Bunları bu sabah 10.45 de bul- dunuz, niçin derhal polise haber ver- mediniz? Bunların hiçbir işiyle yara- mıyacağında ısrar ediyorsunuz. Bu- nunla beraber bunlardan bir tanesini bu memleketten çıkarmağa filen te- şebbüs etmiş bulunuyorsunuz. Bu va- kiaları nasıl izah edeceksiniz?

(Arkası yarın)

Memleket Haberleri

Kızılçullu köy enstitüsü çalışıyor

İzmir (Hususi) — Türkiyenin en modern binası olan Kızılçullu köy enstitüsünde 110 kız, 766 erkek talebe ve 71 eğitilen ders görmektedir. Köy enstitüsü ilk mezunlarını 942 yılında verecek ve ilk olarak 71 köy çocuğu Ege köylerinde müstahsil vazifeler alacaklardır.

Kızılçullu köy enstitüsü 1200 dönümlük muazzam bir çiftliği de kapsamaktadır. Bu çiftlik arazisi ekilmiş ve enstitünün sebze ve meyva ihtiyacı buradan temin edilmiştir.

Köy çocukları ilk tahsil gördükten sonra kabul edildikleri köy enstitüsünde pratik lise tahsili görmektedirler. Branşları arasında demircilik, marangozluk, dülgerlik, nalbantlık, olduğu gibi oto derseleri ve her türlü ziraat dersleri de vardır. Talebeler kendi okul ve yafta binalarını kendileri inşa etmişlerdir. Üç senede 8 büyük bina inşa edilmiştir. Aynı müessesede aynı şekilde tahsil gören kız köy çocukları da iyi birer köy kadını olmak için lüzumları her türlü teknik bilgilerle teçhiz ediliyor.

Millî Şefimiz bir müddet evvel İzmir'i ziyaretinde köy enstitüsünde talebeye direktifler vermişlerdi. Bu direktifler şunlardır:

— «Yeni bir millet yapıyoruz. Bu müessesede köy çocukları arasında

Enstitü talebelerinden bir grup

gördüğüm çalışma hevesi yerindedir. Bütün köylüyü bunların seviyesine çıkarmak lüzumdur. Köylüyü temizliğe alıştıracaksınız. Köy afaletini iç taraftan ele almak lazım ediyor. Bu itibarla köylerden gelen kızların moralieri üzerinde çok çalışmasını isteriz. Köy çocukları millî esaslar dahilinde, sağlam bir ahlakla sahib olacaklardır.»

Millî Şefin işaretlerine göre yetişmekte olan köy çocukları yakında bir seyahate çıkacaklar ve Ankaranın Hasanoğlan köyünde bir köy enstitüsü binası inşa edeceklerdir.

İzmirde üzüm fiatları gene yükseldi

İzmir (Hususi) — Son mahsul satışları, İzmir piyasasında iyi tesirler vücudunda getirmiş ve evvelki gün üzüm fiatlarında bazı kâhanelerde bir, bir buçuk kuruş kadar yükseliş olmuştur. İncir satışlarında da bir kıpırdama varsa da fiatlarda henüz bir yükseliş görülmemiştir. Maamafih dış piyasalara yapılan müsafî ve iyi satışların, bütün ihracat mahsulleri fiatlarında iyi tesirler husule getireceği tabii addolunmaktadır.

Müstahsillerimiz, esasen rekoltele rin vaziyetini nazarı itibara alarak

Dilekler ihtiyaclar

Biganın yeni kaymakamın - dan halkın bir dileği

Bigadan yazılıyor: Şehrimize bağlı Yeni çiftlik köyü civarındaki Ece gölüne her sene hasır saz biçmek için yazın en sıcak günlerinde kadın ve erkek binlerce yurddaş gidip, aylarca kalırlar. Gölün civarında çeşme veya kuyu yoktur. Uzak olduğu için köy içinden testilerle su getirmek pek külfetlidir. Gölde saz biçen kadın, kız çoluk çocuk susadıkça hep bu göl suyundan içmeğe mecbur kalmakta dırlar.

Halbuki bu göl, sıvrisinek ve sülük zambaidir. Buradan su içenlerin hepsi «yalama» olmaktadır. Gölün kenarında içme suyu temini için, bir kuyuya şiddetle ihtiyaç vardır. Bura ya 50 lara ile mükemmel bir kuyu kazılabilir.

Köy sandığına yılda binlerce lira varidat getirdiği için bu gölden istifade eden köylüler, ufak bir teşvikle oraya bir kuyu kazdırabilirler. Bu teşvikli kaymakamımızdan bütün halk beklemektedir.

İnegölde tütün müstahsiline avans veriliyor

İnegöl (Hususi) — Bu sene kazamızda tütün rekoltesi geçen senenin kından daha yüksektir. Daha şimdi, den beş altı firma şehrimize gelmiş, başta mühsar kıaresi olmak üzere bu firmalar tarafından tütün müstahsililerine ümidlerinin fevkinde avans vermeye başlamışlardır. Müstahsil bu vaziyetten memnundur.

Birinci Umum Müfettişlik Emniyet Müşavirliği

Edirne (Hususi) — Birinci umumî müfettişlik emniyet müşavirliğine 80 lira aslı maaşla tayin edilmiş olan Edirne emniyet müdürü Ahmet Rifat Kemerdere dün umumî müfettişlik ve vilâyet rüesa ve memurlarına veda etmiş ve akşam şehrimizden ayrılmıştır.

Tiyatro alemimiz - deki hâdise

(Baş tarafı 3/1 de)

onları zamanında itiraf da bir büyük kültür. Asıl küçüklük, her hangi haksız bir inadda devam etmek ve neticede, fikir ve san'at âleminde aksi daha hüsnü olabilecek hâdiseleri önlememek tir. Buradan sakınmalıdır. Bu da ancak karşılık bir hüsnü niyetle kabli olabilir.

İşte ben, bunun için ikmize de uzlaşırma elimi uzatıyor ve ikinizin de ellerinizi birbirlerine kavuşturmak istiyorum. Umarım ki beni meyus bırakmazsınız.

Halid Fahri Ozansoy

Bir nokta: Münekkedlerin bir kısmı «Hamlet» in yeni tercümesini beğenmediklerini yazdılar. Bense, dikkatle dinlediğim bu tercüneyi hiç fena bulmadım, hatta bazı parçalarında mükemmelle ve ulviye yaklaşmış olduğunu iddia edebilirim. Yalnız kimler olduğunu pek iyi tayin edilemeyen «İstanbul Üniversitesi İngiliz edebiyatı şubesi» nin hakiki şahsiyetine ben de nüfuz edemedim. Öyle sanıyorum ki, bunların, «Türkçenin deruni ahengi» ni muhafaza ettikleri ve öz türkçeye nümete gösterdikleri iddiasile ortaya çıkmalarına ve bu suretle yazı hayatına bir nevi üstadlık payesile şeref verdiklerini ilân etmelerine hiç itiraz yoktu. Bilmem artık, Shakespeare ma bedinin bu imtiyazlı müridleri bizi notlarla bir noktadan daha tenvir edebilirler mi? Evet, merak ediyoruz: Acaba Polonius'un nasihatlerinde tevazua dair de bir şey var mıdır?!
H. F. O.

Askerlik işleri

Yedek sübaya gönderilecekler

Eminönü Ask. Şubesi'nden:

1 — 337 doğumular ve bu doğumularla beraber muameleye tâbi tutulup kısa hizmetliğine karar alınan tam ehliyetnameliler 1/11/941 tarihinde Yedek Sübay okulu hazırlık kit'asına sevkedileceklerinden 27/10/941 Salı günü saat 9 da şubede nüfus hüvyet ölçümlerle birlikte bulunmaları.

2 — Keza bu doğumularla beraber veyahud evvelce kısa hizmetliğine karar alınmış bildümüm ne kadar şubemizde kayıtlı yüksek ehliyetnameliler mevcut ise bunların da aynı tarihte şubeye müracaatları.

3 — Bu tarihten sonra geleceklerin bakaya sayılacakları ilân olunur.

«Son Posta» nun tefrihası: 122

KOCA YUSUF

Can sıkıcı bir güreş

— Söyliyemem; sonra, kefereler diğ ni varlığımıza tecavüz ediyorlar diye hakarete maruz kalırsınız...

— E; ne yapalım şimdi?..

— Bilmem?

— Ne bitmez, tükenmez engellerdir bu Piyer?..

— Ne zannettin sen!... Kolay para kazanılır mı?

— İyi amma, ne cevap vereceğiz reise?..

— Zannederim kolay...

— Nası?

— Muskanın, daha ziyade zararı, hasımdan ziyade muskayı boynunda taşıyandır. Öyle ya?... Hasım, onu tutarak ve onu çekerek oyunlarını kolaylaştırabildiği gibi, karşısındakini iz'ac edebilir... Fakat; bir diğerinin çiplak olan boynu bundan ne zarar görür?..

Dublige; Piyerin, bu mantıklı ve güzel kavaidine uyabilecek sözlerini dinler, dinlemez derin bir nefes aldı. Ve:

— Ulan Piyer; yaman bir zekâyâ malikisin vesseilâm söylediklerin doğru.. nihayet; zararı Osmanadır...

Dublige, jüri heyeti reisine cevap verdi:

— Tümk pehlivanının boynundaki muska, dâni bir varlıktır. Ve pehlivanlara mahsustur. Kat'iyen, bunu boyunlarından çıkarmazlar... Bu, böyle olmakla beraber herhangi bir hasma bu mevcudiyet bir zarar vermediği gibi, bilakis menfaatler temin edeceği cihetle itirazımızın yerinde olmadığını arz ederim. Ve bunun üzerinde fazla ısrar görece engel olacağını da yrica bildiririm..

Jüri itirazları müzakere etti. Ve, Arbitr'nin söylediklerini muhik buldu. Çünkü; nihayet; zararı kendisine idi. Jüri kararını şu suretle bildirdi:

— Jüri heyeti; itirazını Kara Osman lehine olarak yapmıştı. Mademki; lehine olan bir şeyi kabul etmemiş bulunuyor, serbesttir.

Güreş başlamıştı. Osmanın ortada dönenlerden haberi yoktu.

İlk hamleyi Arab yaptı. Alaturka çalında, elense bağlanmış duran Osmanın kolunu kapıp yere vurmaya istedi.

Halbuki; Osman tetik duruyordu. Hattâ; ne olur, ne olmaz diye alaturka, kada alışığı bir müdafaa oyununu da yerli yerinde bulundurmuydu. Yani; sağ eli ensede iken, sol elini de hasımın gırtlığı önüne, desteklemiş vaziyette idi.

Arab; bu, duruşun ne mana ifade et-

tiğini bilmediği için, Osmanın sallapata ve açık duruşundan istifade ederek koluna yapışıp yere vuracaktı.

Kola yapışan Arab; kol elinde olduğu yerde dönmeden mih'annmış gibi çakılı kaldı.

Çünkü; Osman, derhal gırtlak üstünde bulunan elini ensedeki elle burleştirep kenetledi.

Arabın, boynu, öklüz boyunduruğuna girmiş gibi, kilitlenmiş olduğundan, olduğu yerde kala kalmıştı.

Arab; mengeneye girdiğini görünce şaşırdı. Bu da ne biçim oyundu?..

Demek; Türklerin, kendilerinden fazla bildikleri oyunlar vardı. Halbuki; o, hasımını çok açık duruşta bulmuştu.

Osmanın, elense bağlaması alaturka da; meşhur vaziyetlerden biri idi. Bir hasım bu bağ karşısında, karşısında, kinin duruşunu bozmadan, ne dalabilir, ne de çapraza girebilirdi. Bu, herhangi hasma karşı, sigortalı bir duruştu. Ve bu, duruş alafrağa değil; deve güreşi de olsa böyle tabii olurdu.

Arab; hasımının ne yaptığını anlayamamıştı. Ve ortada da bir şeycikler yoktu. Hasımının bir eli ensesinde, bir eli de boğazının önünde boşta duruyordu.

Biraz daha, durduktan sonra; tekrar Osmanın ensede bağlı bulunan koluna bir hamle daha yaptı. Dirseklerle karışık bileğinden yakalayarak, döndürüp koluk altına girip, ve kaba etlerle kasıklarını doldurup havlandırıktan sonra, sırtüstü yere vuracaktı.

(Arkası var)

Sadakai fıtır

İstanbul Müftülüğünden:

	En iyi	İyi	Son
	K.	K.	K.
Buğday :	27	24	20
Arpa :	40	38	37
Üzüm :	234	170	117

Fıtıra ve zekât itasile mükellef olan muhterem ahalimize, milletin en hayati ihtiyaçlarını karşılayan ve elde ettiği teberrihatı kendisile Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumları arasında paylaşılan Türk Hava Kurumuna her veçhile yardımında bulunmaları lüzumu e-hemmiyetle arz olunur.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

STALININ BİR MAKALESİ

"Parola zafer veya ölümdür,"

Berne 14 (A.A.) — Ofi: Ekseriya bizzat Stalin tarafından yazılan Pravdanın başmakalesi, sivil muhariblere bütün kuvvetlerini kullanmalarını istiyen âcî bir hitab yapmakta ve sunuları söylemektedir: «Düşman Sovyet Rusyanın kalbine yani Moskova'ya ulaşmayı istihdaf etmiştir. Sivil muharibler, askeri bilgilerini acele bildirmelidirler. Bu heyecanlı hitabı nesreden Moskova radyosu, son olarak, «bugünkü parola zafer veya ölümdür» demektedir. Hafif sanayi komiseri Loukine, Almanyanın Sovyet Rusyanın başlıca sanayi merkezlerini tehlikeye koyduğunu kabul etmektedir.

Londra bu sabah harb vaziyetini nasıl görüyor?

[Baş tarafı 1 inci sayfa] Moskova radyosu Almanların merkezinde 12000 zayıf verdikleri ifân etmiştir. Rus hava kuvvetleri bilhassa yeni hizmete alınan pike tayyarelerle Almanların şark cephesinde hava hâkimiyetini elde etmelerine mâni olmaktadır. Cenubda vaziyet fazla bulanlardır. Ruslar burada Azak denizinde bulunan Mariopolun sukut ettiğini bildirmişlerdir. Pravda gazetesi Melitopola karşı Almanların yapmış oldukları bir taarruz kendilerine ağır ziyat verdiklerini püskürtmüştür. Leningradta vaziyet gittikçe sağlamlaşmaktadır. Ruslar Leningradın 160 kilometre şimalinde bulunan Novgorodu top ateşine almışlardır.

Kurmda Almanların Perskop berzalımmıştır. Odesaya karşı Rumunların yapmış oldukları bir taarruz kendilerine ağır ziyat verdiklerini püskürtmüştür. Leningradta vaziyet gittikçe sağlamlaşmaktadır. Ruslar Leningradın 160 kilometre şimalinde bulunan Novgorodu top ateşine almışlardır.

Alman hususî tebliği

[Baş tarafı 1 inci sayfa] Alman savaş tayyareleri 13.14 Bl. rincitegrin gecesi Leningraddaki askeri tesisatı çok tesirli bir surette bombalamışlardır.

Hususî tebliği Berlin 14 (A.A.) — Alman ordularının başkumandanlığının hususî tebliği: Viyazna sahasında çevrilmiş olan düşman kuvvetleri, şimdi kat'î olarak imha edilmiş bulunmaktadır.

Briyansk cepheinde de düşmanın gözülmesi durmadan devam etmektedir. Bu iki muazzam meydan muharebesinde Alman kit'aları tarafından alınan esir miktarı beş yüz bini aşmıştır. Esir miktarı durmadan artmaktadır. ...

Doğu cephesinde harekât başlandı. Gündanberi A'man kit'aları tarafından alınan esirlerin toptekün miktarı 3 milyonu geçmiştir.

13 tayyare iftina edildi Berlin 14 (A.A.) — D. N. B. ajanının askeri bir kaynaktan haber aldığına göre Alman kit'aları şark cephesinin merkez kesiminde yaptıkları süratli ilerî hareketi esnasında, 12 Bl. rincitegrin günü birdenbire, faal bir Sovyet tayyare meydanı karşısında bulunmuşlardır.

Hiç tereddüd etmeden taarruza geçen Alman kit'aları yakından yaptıkları bir savaşta tayyare meydanı garizyonunu zaptetmişlerdir.

13 Sovyet tayyaresi sağlem bir halde ele geçirilmiş, bu suretle 2 Birincitegrin taarruzunun başındanberi doğu cephesi merkez kesiminde Alman ordusu tarafından iftina edilen Sovyet tayyarelerinin sayısı 24 de çıkmıştır.

İmtihanın neticesi

[Baş tarafı 1 inci sayfa] İmtihana vaktinde girmeyen bir çokları da yeni bir imtihan yapılmış için belediyyeye müracaat etmektedirler. Bunlar için ileride bir imtihan daha yapılacaktır. Diğer taraftan imtihanlarda aldıkları notlara göre muhtelif sınıflara ayrılan san'atçıların kendi sınıflarına uygun yerlerde çalışarak haklarını zayi olmaması temin edilecektir.

Dinlenen şahidlerden Belediye memuru Hacı ve mahalle mümesilli Galibin ifadeleri karşısında sızlanan Sucukal bir aralık gözlerini havaya kaldırdı.

Adanada iki kör bir adamı öldürdüler

[Baş tarafı 1 inci sayfa] Diğer sebiller hafız Mehmed desti koitugunda buraya yaklaşıp ve bu sırada kendisinden bir adam su istemiştir. Destisi boş olan Hafız Mehmed, Ahmed Sucukal'dan biraz su istemiş ve Sucukal destisinden arkadaşının destisine su boğaltmağa başlamıştır. Fakat biraz evvel Ahmed Sucukal'ın destisindeki suyu 3 kuruş 30 paraya satın alan hayır sehbül Hüsnü bu vaziyete pek öfkelenmiş ve amâ Ahmed Sucukal'la münakaşaya ve bilâhare kavgağa başlamıştır. Bu arada diğer âma hafız Ahmed de kavgağa karışmış, arbede büyümüştür. Nihayet yetmiş belediye çavuşlarından Hacı ise el koymuş ve kavgayı a-yırmış, Hüsnü oradaki kahveye götürülmüştür.

Birkaç dakika sonra hâdisse tamamen yatmış, fakat kahvede bulunan Hüsnü bir sancı içinde kıvrancmaya başlamıştır. Kahve halkı telâşa düşmüş; hastayı hemen hastaneye götürmüşlerdir. Fakat Hüsnü hastanede tedavîye vakit kalmadığına yata gözlerini yummuştur.

Yapılan otopsi sonunda Hüsnünün ölümüne, körlerle yaptığı kavga indirilen şiddetli tekmelerin sebep olduğu anlaşılmıştır. Bu vaziyet üzerine âmalardan Ahmed Sucukal döverek adam öldürmek, diğer âma hafız Mehmed ölümlü neticelenen bu kavgağa iştirakten âzade mahkemesine sevk edilmiştir.

Şimdi mevkufl bulunan Ahmed Sucukal, hazırık tahkikatı sırasında açığa çıkarıldığı suçunu duruşmada tamamen inkâr etmiş:

— Hüsnü bana tecavüz etti, dişi mi kırıldı. Hüsnüye tekme ile vurma-dım. Arkadaşım hafız Mehmedin bastonu Hüsnünün boynuna takıldı idi. Hüsnüyü bastonun darbeleri öldürmüş olacaktı, demişdir.

Âma Ahmed Sucukal bu şekilde bir müdafaa yapmış, kör bir adamın diğer birisinin boynuna asılı bastonu nasıl görebildiğini, Hâkimin kendisinin sorabileceğini hiç düşünmemiş-tir.

Dinlenen şahidlerden Belediye memuru Hacı ve mahalle mümesilli Galibin ifadeleri karşısında sızlanan Sucukal bir aralık gözlerini havaya kaldırdı.

Moskova önünde

[Baş tarafı 1 inci sayfa] Düne nazaran bugün Moskovanın vaziyeti daha tehlikeli görülmektedir. Hükümetin ve Kremlin sarayının dakilerin gheri terki bir gün meselesi addolunmaktadır. Moskovanın mukadderatını tayin edecek olan meydan muharebesi bugünlerde beklenmektedir.

Almanların bugünlerde Moskova istikametinde yürüdükleri yol 1812 senesinde Napolyon tarafından tahrib edilen yoldur.

Macar ve İtalyan kit'aları Şehre doğru ilerleyen Almanlar İtalyan ve Macar kit'alarını ileri sürmüş bulunmaktadırlar.

İngilizlerin hareketsizliği Hiç bir memlekette Moskovanın tehlikeli vaziyeti Londrada olduğu kadar ilgi uyandırmamıştır.

Alman kaynakları son on gündanberi Avrupa sahillerine İngiliz İhracından bahsedip sustuktan sonra Alman kaynakları İngilizlerin hareketi, sızıklar ile a'ay edip: «Müttefik Rusya can çektiğinden bu hareketsizlik İngilizlere yakışmaz bir şeydir» diyor-lar.

(Radyo gazetesi) Buhrana doğru

Nevyork 14 (A.A.) — Londranın sahilyehtar mahfellerine gelen bir habere göre Rus cephesinde bütün faaliyet merkezde ve pek az miktarda da başka yerlerde tekâsüf etmiştir. Moskovanın zaptı için yapılan muharebe bir buhrana doğru gitmekte-dir. Çünkü Almanlar yakında bir netice elde etmek için bütün gayretlerini sarfetmektedirler.

Şiddetli muharebeler

Moskova - Roslavi yolu uzunluğunda Almanlar büyük kuvvetlerle dar bir cepheye ilerlemişler ve Moskovanın takriben 100 kilometre garibunda kâin Mejaisk'a kadar gelmişler de geri püskürtmüşlerdir. Şimdi burada şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Briyansk'ta vaziyet karanktır. Orj kesimi yapılan şiddetli taarruzlara muksümet eder gibi görünmektedir. Almanlar Azak denizi istikametinde bazı terakkiler kaydetmişlerdir.

dirarak: «Allah sizin de gözlerinizi benim gibi kör etsin» demiş ve şahidlere tanetmiştir.

Türk-Alman dostluğu

[Baş tarafı 1 inci sayfa] vatandaşlarımızla temasa gelmek, gerek bu şehrin güzelliklerini ve belediye reisinin yorulmaz elleriyle başarılan parlak kalkınması eserini görmeyi istiyordum. Bunun içindir ki, dünyanın hakiakten en güzel şehri, ri arasında yer alan bu şehirde bugün darbemesel haline gelmiş olan an'anevi Türk mesafirperverliği içinde bulunmaktaki bilhassa bahtiyarım.

Kıyaslı bir siyaset Birbirini anlamayan ve yiyen bu âlemde İsmirin çalış ve barış havası, Türkiyeyi şimdiye kadar karşısında dikilen bütün tehlikelerin arasından sevk ve idareye muvaffak olan kıyaslı bir siyasetin nimetini bize anlatıyor. Atatürkün muhteşem eserini elinde tutan ünlü asker ve ender görülmüş kabiliyetli devlet adamı memleketimizi eminin ki her türlü uşurumların üstünden aşarak saadetli ve refahlı bir istikbale götürecektir.

Milletlere tercidi ve muslihaneye bir tekâmül çerçevesi içinde daha ziyade saadet, daha ziyade refah vermek arzusunun icab ettiğide siyaset ötenberli iki memleketimizi birleştiren müsterek bir esasır. Bizim tarihimiz ve sizin tarihiz birbirine pek çok benzer, Avrupanın ortasında milleti, sizin muhafazası için asırlardanberi savaşmak üzere mukadder oldu. Nasıl ki siz Türkler de bundan yirmi seneye evvel ocağınızı parçalamamış ve yabancı milletler arasında nüfuz bölgeleri haline getirilmemiş olmasın ancak ve ancak büyük devlet adamlarınıza ve Anadolunun kahraman askerine borçlusunuz.

Tarih bir tekrürden ibarettir. Hakikatte tarih bir tekrürden ibarettir. Bu dünyanın, kendilerini Allahın inayeti, denizler hâkimiyeti ve cihan zengüllükleri ile ziyade gören bazıları tarafından idaresine artık müsaade etmemeye büyük devlet adamları ve milletlerin ruhu az meylenmiştir.

Rus harbi Rusyada, tarih bir es'ni daha asla görmediği en büyük meydan muharebeleri Türkiye'nin de mensub olduğu Avrupanın âkibetini tayin ederken de biz gene barış ve refah siyasetine hizmet etmekten geri durmadık.

«Propaganda yapmağa muhtaç değiliz» Bundan dört gün evvel Ankarada Türk-Alman ticaret anlaşmasını imzaladık. Burada propaganda yaparak misafirperverliklerinizi süstimal etmiyeciğim. Propaganda yapmağa muhtaç değiliz. Size rakamlar ve istatistikler vermeye ihtiyac yoktur. Asıl olan hakikattir. Almanyayı muhtaç olduğu şeylerden mahrum bırakmak arzusundan doğan sun'î pazarlar, sulh avdet ettikten sonra bir gün fazla işliyemez. Hakikat şudur ki iki memleketimiz arasındaki ihtisad münasibetleri, milletlerinizin hakiki ihtiyaclarına ve İttisadi bünyelerine dayanmaktadır. İşte bunun içindir ki şimdiki buhranlardan sonra da yaşayacaklar ve aramızda en samimi anlaşmayı yaratacaklardır. Buna yalnız bir şey ilâve edeceğim, o da hükümetimizin bu tabii münasibetlerin daima derinleşmesi hususundaki samimi arzusudur.

An'anevi dostluk 1939 Mayısında hükümetin kendini Büyük Devlet Reisimiz nezdinde temsil etmek vazifesini bana verdiği zaman yegane arzum geçen Büyük Harb'in son muahedelerinin mirası olan dünya durumundan doğmuş sultehâkimleri ve bos ikad'arı ortadan kaldırmağa çalışmak olmuştur. Mezkûr se

nelerdeki birçok buhranlar içinde an'anevi dostluğumuz muhafazaya sarılmamız bir itimadla çalıştım. Eger mütevazı bir muvaffakiyet elde edebildiysem bunu devlet adamlarımızın ve ilk önce de memleketimizin harici siyasetini büyük bir maharetle idare eden mühterem dostumuz samimi anlayışına borçlusum.

Silâh kardeşliği 18 Haziran anlaşmamızın her iki halk külleri arasında bulduğu heyecan onları siyaset haricinde birbirine bakışın daha kuvvetli bir duygunun bulunduğunu isbat eder. Bu kabiliyetimizin derinliklerine kök salan silâh kardeşliğinin an'anevi bağıdır.

İste bu duygu İdris ki, Ünlü devlet Reisimize ve dost milletimiz istikbaline, vâlîye ve bu güzel şehrin mümesilli belediye reisine kadahını kaldırmış, ve bize gösterilen kabuleden dolayı en samimi teşekkürlerimi arz ederim.

Vahinî cevabı

Valimiz Fuad Tuksal Fon Papanın nutkuna verdiği cevabda büyük ölçünin Bayan Papan ve kızlarla birlikte İzmir ziyaretlerinden dolayı sevinsizlik ederek gerek kendisi, gerek emsal arkadaş belediye reisi Dr. Behçet Uz hakkındaki güzel sözlerinden dolayı derin teşekkürlerini bildirmiş, harb âteşinin dünyanın birçok yerlerinde devam ettiği bu zamanda Türkiye'nin ve Türklerin yurdda sulh, chanda sulh dâsturlarına uyarak Millî Seferinin yüksekliliğine ve hükümetin basiretkâr idaresine vatanın her tarafında olduğu gibi İzmirde ve İzmir vilâyetinde te-neffüs edilen havanın bir buhar ve silâhın havası olduğunu belirtmiştir. Vahinî iki büyük millet arasındaki samimi dostluğu ve iki memleketin İktisadi münasibetlerinin inkişafından ve bilhassa Türk-Alman dostluk müna-hedesini ve son defa imzalanmış ticaret itilâfnamesinin yarattığı duyguları ifadede ederek büyük ölçünin Türk milletini ve İzmir vilâyeti hakkındaki emelleri hitablarından dolayı şükranlarını bildirmişdir.

Vahî nutkunu bitirirken kadahını ek-selâns Alman devleti reisinin sâhatine, Alman milletinin refah ve saadetine kadırmış ve büyük ölçü Bayan Papanın, kızlarının şerâfetine imişdir. Ziyafet geç vakte kadar samimi bir dostluk havası içinde devam etmiştir.

B. Cörcil Rusya hakkında beyanatta bulunmaktan imtina etti

[Baş tarafı 1 inci sayfa] ziyet hakkında izahat verecek durum da olmadığını söylemiş ve demiştir ki: «Bu hususta her türlü beyanâtı ancak büyük meydan muharebesini idare eden Rus başkumandanlığı ve rebilir. Onun şimdiki tebliğlerine her hangi bir şey ilâvesine mkan yoktur.»

İşçi mebusun, Rusyaya yapılan yardımın şümülü ve süratı hakkında Büyük Britanyada mevud endişeye dair olan suâlne; Cörcil, şu sırada, aleni veya gizli hiç bir münakaşaya ve suâl tasvib etmediği cevabını vermiştir.

Tahtakalede dün gece bir dükkân yandı

Dün gece saat 23 te Tahtakalede Papazoğlu hanında Nobara aid 2 numaralı oyuncakçı dükkânından yangın çıkmış, içindeki oyuncaklarla dükkânın ahşap müstemlâkât kısmen yandıktan sonra itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Sabahtan Sabaha: Otomobil lüks değil, ihtiyaçtır

İstanbul Belediyesi yavaş yavaş şehir içinde bir nakil vasıtası buhranı ile karşılaşacak gibi görünüyor. Sebepi şunlardır: 1 — Piyasaya eskiden her yıl bir kaç yüz otomobil çıkardı. İki yıldan beri ancak İstanbul haricinden gelen otomobiller piyasaya çıkıyor ki bunların sayısı on beş yiraniye geçmez. 2 — Eskiyen otomobiller yedek parça bulamadıkları için hergün birer ikişer garajlara çekiliyor. 3 — Sekiz yüz kadar hususî otomobil işlemekten menedidükleri için garajlarda gürmektedirler. 4 — Benzini tevzül her otomobile günde yedi litreye inhisar ettiği için bir gün akşama kadar serbest çalıp, mak maksadı güden otomobil sahipleri kendiliklerinden bir gün çalıp bir gün istirahat etmektedirler. Sebepi şudur: Günde yedi litre ile ancak yetmiş kilometre yapabilir. Bu

vaziyette şoför her müşteriyi istediği yere götürmez. Hem müşteriyi memnun etmek, hem de serbest çalıp ihtiyacı ile bir gün 14 litre ile çalıp bir gün dinlenmeyi tercih ediyorlar. Bunun neticesi piyasada işliyen otomobillerin miktarı azalıyor. 5 — Yedek parça tükendiklerinden hergün eskiden otomobillerin adedi artmaktadır. Bu kıs sonu mühim bir miktar otomobil işliyemez hale gelecektir.

Bütün bu hakikatlere göre tedbir almak icab eder her şeyden evvel koordinasyon heyetinin hususî otomobilleri işlemekte meneden kararını kaldırmak faydalı olur. Madem ki benzin tevzül muayyen bir badda indirilmiştir, bundan iş gücü şahiblerinin kullanacakları otomobilleri mahrum etmekle mana yoktur. Artık işin lüks, israf, sefahet tarafı kalmasın, Hergün verilecek yedi litre benzine bir iş sahibi ancak evinden yazıhaneye gidip gelebilir, İstanbulda yedi sekiz yüz hususî otomobil sefere başlarsa taksiyerin yeküü yarı yarıya azalır ve halk ta sıkıntıda kurtulur. Bu ihtiyaç o kadar mühimdir ki tabii noksanın adalarını fayton ara-baları doldurmağa başlandı. Bu açık hakikatleri sayın Vali Dr. Lütfi Kırdarın koordinasyon heyetine bildirmesi faydalı olur kanaatindeyim.

Buhran Calid

TAKSİM Sinemasında

Bugüne kadar görülüp işitilen TÜRKÇE filmlerin en fevkalâdesi

Suriye Ses Kraliçesi Şark Bülbulâ Dübberleri MARI KUİNİ

Mısırın en büyük yıldızı beynelmül şöhrete malik Raks ve Teganni Melikosi BEDİA MUSEBENİ

Müsterek temsil ettikleri ŞARK sinemacılık âleminin en büyük zaferi

KIZIM DUYMASIN

TÜRKÇE SÖZLÜ — ARAECA ŞARKILI

İhtimal yaratan neşterliyen büyük bir alle facası. Günahkâr bir ananın dâmez istabları. Masum bir bakirenin acı feryadları, mekteb sıralarından. Dans salonlarına. Alle yuvasından zevk ve safahat âlemlerine.

Tepebaşı SES

Sinemasının AÇILIŞI için Yerlerinizi evvelden tutunuz.

Yarın akşam Perşembe SES

Sineması Tepebaşı GALA MÜSAMERESİLE Açılıyor.

Programlarının ilk şaheseri

EBEDİ AŞK (NİÇEVO)

Şahane bir film içinde bütün imparatorluk Rusyası OYNAYANLAR:

WILLY FRITSCH - MARTE HARELL - DON KAZAKLARI

"NIKOLSK RUS BALETİ,"

Her akşam sinema önünde İSTANBUL ve ŞİŞLİ için otobüs servisi vardır. Telefon: 43309

İPEK Sinemasında

Dünya komikler kralı

LOREL - HARDİ

AŞIK

Türkçe sözlü büyük komedi filmi Halkımızı kahkahalarla güldürmekle devam ediyor.

Operet

WILLY FORT

ŞARK

Büyük bir muvaffakiyetle Sinemasında devam ediyor.

Bugün

ALKAZAR

Sinemamızın tüyler ürpertici bir harikası

ŞİMAL KAÇAKÇILARI

Baş Rol'erde: RICHARD ARLENE AND DEVİNE

Esrarengiz cinayetler... Bütün bir şehir heyecan içinde... Müthiş ve korkunç bir sergüyeç filmi.

Filmin kıymet ve ehemmiyetine binaen

SARAY SINEMASI

Münesta olarak Bu akşam programını değiştiriyor.

Mevsimin ilk TÜRKÇE SÖZLÜ süper filmi

Ormanlar Hâkimi

Büyük macera ve aşk ve kahramanlık filmi

Baş Rol'erde: WARNER BAXTER - BRUCE CABOT

5000 figüran sahnede

Büyük, heyecanlı ve meraklı mevzu

